

ဓမ္မလက်ဆောင်မွန်

- ၁။ ကာမဂုဏ်လိုချင်၊ ပြည့်စုံလျှင်၊ ကြည်ရွှင် ဝမ်းမြောက်
လေတော့သည်။
- ၂။ နှစ်သက်နေတုန်း၊ ပျက်ဆုံးရှုံး၊ နှလုံးဖောက်ပြန်
တတ်လေသည်။
- ၃။ မြွေရှောင်သည့်နှယ်၊ ကာမ ပယ်၊ ငြိတွယ်လွန်မြောက်
လေတော့သည်။
- ၃(က) ကာမဂုဏ်မှာ၊ မြွေပမာ၊ ကြောက်ကာရှောင်ကြဉ်
နေသူသည်။
- ၃(ခ) လောကပြန့်လတ်၊ တဏှာငတ်၊ ရှုမှတ်လွန်မြောက်
နိုင်ပေသည်။
- ၄။ ကာမဂုဏ်တပ်မက်၊ နိုင်အထက်၊ နှိပ်စက်ခံရ
လေတော့သည်။
- ၅။ လှေကွဲရေဝင်၊ ပုံအသွင်၊ အစဉ်ဒုက္ခ လိုက်လေသည်။
- ၆။ ရိုးသား၂-နည်း၊ မြက်မီးစည်း၊ မီးကျိုး၊ အိပ်မက်
တူပေသည်။
- ၇။ ငှားရမ်းသစ်သီး၊ ဓားစဉ်းတီး၊ တနည်း လှံတံကျင်
တူသည်။
- ၈။ မြွေခေါင်းမီးလျှံ၊ ဆွဲတတန်၊ တူဟန်ရှု၍ ပယ်ရမည်။
- ၉။ ရှုမှတ်အစဉ်၊ ကာမကြဉ်၊ ရေယဉ်လွန်မြောက်
လေတော့သည်။
- ၁၀။ လှေမှာရေပက်၊ ပေါ့ပါးလျက်၊ ဟိုဘက်နိဗ္ဗာန်ရောက်
လေသည်။

ထဋ္ဌသင်္ဂီတိပုတ္တကဇာတိပဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရင်

ဟောဠေထရာတော်တုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

ကာမလုတ္တန်

တရားတော်

ဆဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
နိုင်ငံတော်သြဝါဒါစရိယ၊ ကမ္ဘာ့သာသနာပြု
ကျေးဇူးတော်ရှင် ဗဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သက်တော် (၇၈) နှစ်၊ သိက္ခာတော် (၅၈) ဝါ
၂၉. ၇. ၁၉၀၄ ယောကြာနေ့တွင် ဖွားသန့်စင်သည်။
၁၄. ၈. ၁၉၈၂ စနေနေ့တွင် စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူသည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

ကာမသုတ္တန် တရားတော်

ရန်ကုန်မြို့၊ သာသနာရိပ်သာ
ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်
မဟာစည် ပဋိပတ္တိပြန့်ပွားရေးမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

သာသနာ-၂၅၃၆

ကောဇာ-၁၃၅၄

ကာမသုတ္တန် -(စတုတ္ထအကြိမ်)

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ်(၇၉၃/၉၁)(၁၂)

မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၆၁/၉၂) (၇)

စတုတ္ထအကြိမ်

အုပ်ရေ (၂၀၀၀)

တန်ဖိုး -(၁၅)ကျပ်

မျက်နှာပုံးပန်းချီ - စံတိုး

၁၉၉၂-ခုနှစ် (သြဂုတ်လ)

ထုတ်ဝေသူ -ဦးလေးမောင်(ယာယီ-၂၄၈)

ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်

(၁၆)ဟာမစ်တစ်လမ်း ၊ ဗဟန်း ၊ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ - ဦးတင်အောင်ဝင်း (၀၃၃၀၉)

မိုးရာဇာပုံနှိပ်တိုက်

၁၆၂-(၄၅)လမ်း၊ [အထက်]

ဗိုလ်တထောင် ၊ ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အနုသန္ဓေစကား	၁
အလိုရှိတိုင်း ရလျှင် ဝမ်းမြောက်သည်	၂
ဆုံးရှုံးပျက်စီးတော့ စိတ်ဆင်းရဲရသည်	...	၅
စောစောကတည်းက ဆင်ခြင်ထားရမယ်	၉
လယ်သမားပုဏ္ဏား	၁၀
နံနက်ပိုင်းက သူဌေးကြီး ညနေပိုင်းကျ သူဆင်းရဲ	၁၃
ဒုက္ခရောက်နေတဲ့အခါ ဘုရားကြွလာတယ်	၁၄
မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတော်မူတယ်	၁၄
မြွေဆိုးလိုပင် ရွှောင်ရမယ်	၁၉
ရှင်ရဟန်းများနှင့် အလွန်သင့်တဲ့တရား	၂၀
ရွှောင်လျှင် ရမည့်အကျိုး	၂၂
ကာမဂုဏ် အဆာပြေအောင် အားထုတ်နည်း	၂၄
ဒီလို ကာမဂုဏ်တွေ တပ်မက်နေယဉ်	၂၉
လှေကဲ့သို့ ရေဝင်သလိုပင်	၃၃
(၁) ကာမဂုဏ်တွေဟာ အရိုးနဲ့တူတယ်	၃၆
(၂) အသားတုံးနဲ့လဲ တူတယ်	၃၈
(၃) မြက်မီးရှူးနဲ့လဲ တူတယ်	၃၈
(၄) မီးကျိုးတွင်းနဲ့လဲ တူတယ်	၄၀

(ဃ)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

(၅) အိပ်မက်နဲ့လဲ တူတယ်....	၄၁
(၆) အငါးပစ္စည်းနဲ့လဲ တူတယ်	၄၂
(၇) သစ်သီးနဲ့လဲ တူတယ်....	၄၄
(၈) ဓားစဉ်းတီးနဲ့လဲ တူတယ်	၄၆
(၉) လှံ-တံကျင်နဲ့လဲ တူတယ်	၄၇
(၁၀) မြေခေါင်းနဲ့လဲ တူတယ်	၄၉
(၁၁) မီးပုံကြီးနဲ့လဲ တူတယ်....	၄၉
ရှောင်ပယ်နည်း	၅၂
သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားပုံ	၅၄
ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာ ပယ်ပုံ	၅၅
အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာ ပယ်ပုံ	၅၇
သောတာပန် ကြက်မသတ်	၅၈
သောတာပန် မခိုးမလိမ်	၅၈
ဝိသာခဿုဌေးဝတ္ထု	၅၉
ဥဂ္ဂသုကြွယ် ဝတ္ထု	၆၁
တဖက်ကမ်းရောက် အားထုတ်ချန်	၆၂
ရေယဉ်ကြော နစ်မြောပုံ	၆၃
တဖက်ကမ်း ရောက်ပုံ	၆၆
လယ်သမား ဇနီးမောင်နှံ တရားထူးရပုံ	၆၇
တရားသိမ်း နိဂုံးချုပ်	၇၂

ကာမသုတ္တန်တရားတော် မာတိကာ ပြီး၏။

ဧကုတ္တအင်္ဂါ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အနုသန္ဓေစသား	၁
အလိုရှိတိုင်း ရလျှင် ဝမ်းမြောက်သည်	၂
ဆုံးရှုံးပျက်စီးတော့ စိတ်ဆင်းရဲရသည်	၅
စောစောကတည်းက ဆင်ခြင်ထားရမယ်	၉
လယ်သမားပုဏ္ဏား	၁၀
နံနက်ပိုင်းက သူဌေးကြီး ညနေပိုင်းကျ သူဆင်းရဲ	၁၃
ဒုက္ခရောက်နေတဲ့အခါ ဘုရားကြွလာတယ်	၁၄
မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတော်မူတယ်	၁၄
မြွေဆိုးလိုပင် ရှောင်ရမယ်	၁၉
ရှင်ရဟန်းများနှင့် အလွန်သင့်တဲ့တရား	၂၀
ရှောင်လျှင် ရမည့်အကျိုး	၂၂
ကာမဂုဏ် အဆာပြေအောင် အားထုတ်နည်း	၂၄
ဒီလို ကာမဂုဏ်တွေ တပ်မက်နေယင်	၂၉
လေ့ကွဲထဲ ရေဝင်သလိုပင်	၃၃
(၁) ကာမဂုဏ်တွေဟာ အရိုးနဲ့တူတယ်	၃၆
(၂) အသားတုံးနဲ့လဲ တူတယ်	၃၈
(၃) မြက်မီးရှူးနဲ့လဲ တူတယ်	၃၉
(၄) မီးကျိုးတွင်းနဲ့လဲ တူတယ်	၄၀

စတုတ္ထအကြိမ်

(ဃ)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၅) အိပ်မက်နဲ့လဲ တူတယ်.... ၄၁
(၆) အငှါးပစ္စည်းနဲ့လဲ တူတယ် ၄၂
(၇) သစ်သီးနဲ့လဲ တူတယ်.... ၄၄
(၈) ဓားစဉ်းတီးနဲ့လဲ တူတယ် ၄၆
(၉) လုံ-တံကျင်နဲ့လဲ တူတယ် ၄၇
(၁၀) မြေခေါင်းနဲ့လဲ တူတယ် ၄၉
(၁၁) မီးပုံကြီးနဲ့လဲ တူတယ်.... ၄၉
ရှောင်ပယ်နည်း ၅၂
သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားပုံ ၅၄
ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာ ပယ်ပုံ ၅၅
အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာ ပယ်ပုံ ၅၇
သောတာပန် ကြက်မသတ် ၅၈
သောတာပန် မခိုးမလိမ် ၅၈
ဝိသာခဿုဌေးဝတ္ထု ၅၉
ဥဂ္ဂသုကြွယ် ဝတ္ထု ၆၁
တဖက်ကမ်းရောက် အားထုတ်ရန် ၆၂
ရေယဉ်ကြော နစ်မျောပုံ ၆၃
တဖက်ကမ်း ရောက်ပုံ ၆၆
လယ်သမား ဇနီးမောင်နှံ တရားထူးရပုံ ၆၇
တရားသိမ်း နိဂုံးချုပ် ၇၂

ကာမသုတ္တန်တရားတော် မာတိကာ ပြီး၏။

ဧကုတ္တအင်္ဂါ

လက်ဦးရှာဘွယ်

ဤတရားတော်ကို ထုတ်ဝေရခြင်း အကြောင်း

ဤ ကာမသုတ္တန်တရားတော်ကြီးကို ရန်ကုန်မြို့၊ အမှတ် ၁၅
(က) နတ်မောက်ရိပ်သာလမ်းနေ၊ အမိ ဒေါ်သိန်းဝင်း နှင့်
သားဖြစ်သူ ဦးသိန်းအောင်-ဒေါ်စိန်တင် အိမ်သားစု တို့က
၁၃၃၅-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း(၅)ရက်၊ (၂၇-၃-၇၄) ဗုဒ္ဓဟူး
နေ့တွင် ဆင်ယင် ပြုလုပ်သော သားသမီး မြေးများ၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
ဘိသေသ မင်္ဂလာ အခါတော်မှာ ဓမ္မဒါနကုသိုလ်တော် အဖြစ်
အုပ်ရေ(၁၀၀၀)ပုံနှိပ်၍ လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါ အထက်ပါ အိမ်သားစုတို့ကဲ့သို့သော အလှူရှင်
များနှင့် များစွာသော ရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းတို့၏ တောင်
တချက်အရ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ကြီးက သာသနာတော်
ပြန့်ပွားရေးကို ရွှေ့ရွှေ့လျက် ၊ စတုတ္ထအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်
ရပါသည်။

ဤကာမသုတ္တန်

ကာမဘုံသားတို့သည် အဆင်း၊ အသံအစရှိသော ငါးဖြာ
အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ဖောပြုန်းနေကြရ၏။ ယင်း အာရုံထို့က
လည်း လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင် နေသကဲ့သို့ပင် ဝိုင်းရံနေ၏။ ဟောင်း
စတုတ္ထအကြိမ်

(၈)

လက်ဦးရှုဘွယ်

သွေးဆောင်နေသယောင်ရှိ၏။ သတ္တဝါတို့သည် ယင်း အာရုံတို့မှ အမြဲတန်း ရှန်းကန်နေရင်းကပင် တခါတခါ အငိုက်မိသွားတတ်၏။ မောဟနှင့် မကင်းနိုင်ကြသေး၍ ပညာရောင် မလင်းနိုင်သေးသည့် သဘောပင် ဖြစ်သည်။

ဤကာမသုတ္တန်တရားတော်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သတ္တဝါတို့အား ယင်း ကာမဂုဏ် ငါးပါး အမှောင်တရားတို့မှ ဝေးကွာကင်းစင်သည်အထိ ကျင့်စဉ်နှင့်တွဲ၍ ဥပမာ အမျိုးမျိုးဆောင်ပြလျက် ဟောကြားတော်မူထား ပေသည်။

ရန်သူဝိုင်းထား၊ ထိုယောက်ျားကား၊ ပြေးသွားဘို့ရာ၊ လမ်းပေါက်သာလျက်၊ ပြေးမထွက်၊ လမ်းတွက်မဟုတ်ချေ။

မစလူးလျှင်၊ အေးကြည်လင်သည့်၊ ရေစင်ရှိလျက်၊ မဆေးရက်၊ ကန့်တွက် မရှိလေ ဟူသော စကားအတိုင်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤကာမသုတ္တန်တရားတော်၌ ကျင့်စဉ်တည်းဟူသော ထွက်ရပ်လမ်းကိုပြ၍ ကွက်တိအံကျဟောကြားတော်မူထားသည်ကို ကျင့်ကြံကြရုံသာရုံပေတော့သည်။ မကျင့်ကြံ မပွားများမီ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုရုံနှင့်ပင် အကျိုးများမည်မှာကား သေချာလှပေသည်။

လောကသဘာဝ

လောကတွင် အတက်ရှိလျှင် အဆင်းရှိသကဲ့သို့ ချမ်းသာရှိလျှင်လည်း ဆင်းရဲကား ရှိမြဲသာ ဖြစ်သည်။ ချမ်းသာနှင့်

တကမ္ဘာကြိမ်

လက်ဦးရွာဟယ်

(ဆ)

ဆင်းရဲသည် ဒွန်တွဲ၍ သွားနေသည်။ သို့သော် များစွာသော သူတို့သည်ကား ချမ်းသာနေစဉ် အခါဝယ် “ငါသည် မည်မျှ ချမ်းသာနေသည်၊ ဤချမ်းသာသည် မည်ကဲ့သို့ ဖောက်ပြန် နိုင်သည်”ဟု သတိမရ မသိကြပေ။ ဆင်းရဲကို တွေ့ရသော အခါ၌ကား စိတ်အားကုန်ခန်း ညှိုးနွမ်းထိတ်လန့်လျက် သတိ သံဝေဂ ရကြလေတော့သည်။ ဆင်းရဲလေလေ သံဝေဂရ ဆိုသည့် မြန်မာစကားပုံအတိုင်း လုံးဝဆင်တူ ခံစားလာကြရ လေသည်။

အလွန်အမင်းအားကိုးခြင်း

ချမ်းသာနေစဉ် ချမ်းသာကို ခံစားနေရသည်ဟု မသိခြင်း မှာ သားသမီးနှင့် ဇနီး အိမ်ရာ ဥစ္စာ ခြွေရုံ မိတ်ဆွေအပေါင်း ခြံရံလျက် ပြည့်စုံနေသည့် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေ အပေါ်မှာ နှစ်သက်သာယာ နှစ်မြှုပ်မျောပါပြီး အလွန်အမင်း အားကိုး နေခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ နှစ်သက် သာယာ နှစ်မြှုပ်မျောပါပြီး ပျော်တပြုံးပြုံး ဖြစ်နေတုန်း အချိန်မှာပင် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံး သွားခဲ့လျှင် စိတ်နှမ်း ကိုယ်နှမ်း ရောဂါလွှမ်း၍ ဘရမ်းဘတာ ပျက်စီးသွားတတ် ကြသည်အထိ ဖြစ်တတ်ကြသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ “သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ ကမ္မ ဒါယာဒါ-သတ္တဝါအားလုံးသည် ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ဧကုတ္တအကြိမ်

(၄)

လက်ခိုးရွာဟယ်

ရှိကြသည်။ (မိမိ ကံအတိုင်းသာ လာ၍ မိမိ ကံအတိုင်းသာ သွားကြသည်။ တပါးသူနှင့် ဘာမျှ မစပ်ဆိုင်)၊ ကံသာလျှင် အမှုမဲ့ခွာရှိကြသည်။ (ဆိုးမှု၊ ကောင်းမှု ဟူသမျှသည် မိမိပြုထားခဲ့သော ကံ၏ အကျိုးပေးအရာသာ ခံစား ရရှိကြသည်။ မည်သို့ပင် ပယောဂနှင့်မျှ မစပ်ဆိုင်) ဟု အသိဉာဏ် မပေါက်ကြခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤတရားတော်၏ ရည်ညွှန်းချက်

လူ့သဘာဝ လူ့ဆန္ဒအရ ဘဝတကွေ့တွင် တွေ့ကြုံရတတ်သည့် ဤသဘောတရားများကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ရန် အတွက် ဤကာမသုတ္တန်တရားတော်တွင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သတ္တဝါများစွာတို့သည် ကာမဂုဏ်အာရုံများ၌ တပ်မက်သာယာ ဆာလောင်တောင့်တမှု ဟူသမျှကို ပယ်ရှား၍ ကျော်လွှား လွန်မြောက်နိုင်စေကြောင်း ဖြစ်သော ဝတ္ထုကြောင်းများဖြင့်၎င်း၊ လောကဥပမာများဖြင့်၎င်း၊ သတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်ပွားများနည်း များဖြင့်၎င်း၊ သညာသိဝိညာဏ်သိအပြင် ပညာသိအစီ အလွယ်ဆုံး အရှင်းဆုံး အမြန်ဆုံး တွေ့သိ သဘောပေါက် နိုင်လောက်အောင် လိုအပ်သည့် အဓိပ္ပါယ်မျှကိုသာ သွင်း၍ ကျဉ်းကျဉ်းနှင့် လိုရင်းရောက်သည်အထိ ရှင်းလင်းညွှန်ပြ ဟောကြားထားတော် မူပေသည်။

ဤမျှ နက်ရှိုင်းကျယ်ပြန့်၍ အစ အလယ် အဆုံး ဟူသော ကောင်းခြင်းသုံးပါးလုံးနှင့် ပြည့်စုံလှပေသော ဤကာမသုတ္တန်

စတုတ္ထအကြိမ်

လက်ဦးရွာဘွယ်

(ဈ)

တရားတော်ကို နာယူဖတ်၍ မှတ်သားကြရသော ဓမ္မမိတ်ဆွေ
 အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် တရားတော်တွင် ပါရှိ
 သော အနက်အဓိပ္ပါယ်များအတိုင်း ရွှေမှတ်ပွားများအားထုတ်
 နိုင်ကြပြီးလျှင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်အစဉ် မဂ်ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်
 ချမ်းသာကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြ
 လိမ့်မည်။ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ ဟူသော သမ္မာဆန္ဒ
 အာသီသပြင်းပြစွာဖြင့် မေတ္တာဓမ္မဒါန ကမ်းလှမ်းအပ်ပါသည်။

စည်သူ-ဦးညီပု

ဥက္ကဋ္ဌ

ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်

ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၃၈-ခု နတ်တော်လဆုတ် ၄-ရက်

၃-၉-၇၆

ကမသုတ္တန်—၁ (စတုတ္ထအကြိမ်)

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြား ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများစာရင်း

- ၁။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း၊ ပဌမတွဲ
- ၂။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ
- ၃။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်း
- ၄။ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်ပါဠိနိဿယ
- ၅။ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်
- ၆။ ဧဝဒနာ နုပဿနာတရားတော်
- ၇။ ဝိပဿနာ အလုပ်ပေး တရားတော်ကြီး
- ၈။ ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီး
- ၉။ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏကထာ (ပါဠိ-မြန်မာ)
- ၁၀။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရခြင်း အကြောင်း
- ၁၁။ ဓမ္မစကြာတရားတော် (အသံလွှင့်ပြီး)
- ၁၂။ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်
- ၁၃။ အင်ဒိုနီးရှား သာသနာပြုမှတ်တမ်း
- ၁၄။ ဝိပဿနာ အခြေခံတရားတော်
- ၁၅။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ (သမယန္တရပိုင်း ဂဏ္ဍိနိဿယ)
- ၁၆။ အရိယာဝါသ တရားတော်
- ၁၇။ ဝမ္ဘိကသုတ် တရားတော်

ဧကုတ္တဘကြိမ်

- စတုတ္ထအကြိမ်**

(၄)

ကျမ်းစာများစာရင်း

- ၄၁။ ရက်လည်ဆွမ်းအနုမောဒနာတရား
- ၄၂။ ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်
- ၄၃။ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး
- ၄၄။ နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာတရားတော်ကြီး
- ၄၅။ သီလဝန္တသုတ္တန်တရားတော်
- ၄၆။ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင် နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်
- ၄၇။ နှုတ်ခွန်းဆက် မိန့်ခွန်းတရားတော်
- ၄၈။ ၂၄-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ ဩဝါဒကဿာ
- ၄၉။ မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းဥပဒေများ
- ၅၀။ မဟာစည်ဝတ်ရွတ်စဉ်
- ၅၁။ တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်

၁၃၂၈-ခုနှစ်

ပြာသိုလဆုတ် ၈-ရက်နေ့၌

သာသနာ့ရိပ်သာ ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးတွင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် အဋ္ဌက ဝဂ်မှ

ကာမသုတ္တန် တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အနုသန္ဓေစကား

ဒီကနေ့ ဟောဘို့ဆုတရားကတော့ သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် အဋ္ဌက ဝဂ်မှ(၁)နိပါတ် ကာမသုတ္တန် တရားတော်ဖြစ်တယ်။ ဒီသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရားဟာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ခကျောင်း တော်မှာ သီတင်းသုံး နေဘော်မှစ၍ ပုဏ္ဏား တေးယာက်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ပါဠိလို အဋ္ဌက ဆိုတာ ရှစ်ခုအခေါင်းလို့ အနက်ရတယ်။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌက

ကာမသုတ္တန်—၁ (ဓတုတ္တအကြိမ်)

၂

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

ဝက်ဆိုတာ ဂါထာရှစ်ခုစီရှိတဲ့ သုတ်အစုအပေါင်းလို့ အနက်ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီဝက်မှာ အစပိုင်းနားက လေးသုတ်သာ ရှစ်ဂါထာစီ ရှိပါတယ်။ နောက်ပိုင်းသုတ်တွေမှာတော့ ဂါထာတဆယ် တဆယ်ကျော်၊ နှစ်ဆယ် နှစ်ဆယ်ကျော်အထိ ရှိပါတယ်။ ဒီ သုတ်မှာတော့ ၆-ဂါထာမျှသာ ရှိတယ်။ ကာမကို အကြောင်းပြုပြီး ဟောတဲ့သုတ် ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီ သုတ်ကို ကာမသုတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သုတ္တနှင့် သုတ္တန္တဆိုတာ အနက်အားဖြင့် အတူတူပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကာမသုတ္တန်လို့လဲ ခေါ်ရပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ သုတ်တရားတွေဟာ ကာမဂုဏ်နဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်ဖို့ အရိယ မဂ်ဖိုလ်တရားကိုရောက်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ဟောတော်မူတာချည်း၊ ပါဘဲ။ ဘာဝနာနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အစရှိတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယ တရားတွေကို ပွားများပြီး အရိယမဂ်ဥာဏ်၊ ဖိုလ်ဥာဏ် ရောက်ဖို့ချည်းပါဘဲ။ ဒီသုတ်မှာတော့ ကာမဂုဏ်ကို အခြေခံပြုပြီး ဟောထားတယ်။ ဟောပုံကတော့....

အလိုရှိတိုင်းရလျှင် ဝမ်းမြောက်သည်

၁။ ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။

အဒ္ဓါ ပီတိမနော ဟောတိ၊ လဒ္ဓါ မစွော ယဒိစ္ဆတိ။

ကာမံ၊ လိုချင် နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုကို။ ကာမယမာနဿ၊ လိုချင် နှစ်သက် နေသော။ တဿ၊ ထို ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ၊ ထို လိုချင် နှစ်သက်

တုတ္တအကြိမ်

အလိုရှိတိုင်းရလျှင် ဝမ်းမြောက်သည်

၃

အပ်သောအာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုသည်။ ဧဝံ သမိဇ္ဈတိ၊ အကယ်၍
 ပြည့်စုံ ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ လိုချင်သည့် အတိုင်း
 ပြည့်စုံလတ်-ရလတ်သော်။ သော မစ္စော၊ လိုချင် နှစ်သက်နေ
 သော ထိုယောကျ်ား၊ မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယဒိစ္စတိ တံ လဒ္ဒါ၊
 လိုချင်အပ်သော ထိုဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ရသောကြောင့်၊
 ပီတိမနော ဝမ်းမြောက် ရှင်ပြီးသော စိတ်နှလုံး ရှိသည်
 အဒ္ဓါ ဟောတိ၊ စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ရလေတော့၏။

ဆိုလိုရင်း အတိုချုပ်ကတော့ လိုချင် နှစ်သက်တဲ့ အာရုံ
 ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုကိုရယင် ဝမ်းသာ ဝမ်းမြောက်ခြင်းဟာ ကေနဲ့
 ပင် ဖြစ်တတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကတော့ လူတိုင်းပင် သိလွယ်
 ပါတယ်။ ထင်ရှားပေါ်လွင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ကလိုက်
 လာမည့် ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ဖော်ပြလိုတဲ့အတွက် အဲဒီ ဖြစ်ခြင်း
 ဖြစ်စဉ် ပေါ်လွင်တဲ့ အကြောင်းအရာကို အခြေခံ အနေနဲ့
 ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေးရှေးသော နှစ်ပေါင်း သိန်းသန်း ကုဋေ ကာလတွေ
 ကလဲ လိုချင်တာကို ရယင် ဝမ်းသာကြတာဘဲ၊ နောက်နောက်
 ကာလတွေမှာလဲ လိုချင်တာကိုရယင် ဝမ်းသာကြတာဘဲ၊ ယခု
 ခေတ်ကာလမှာလဲ လိုချင်တာရယင် ဝမ်းသာကြတာဘဲ၊ လို
 ချင်တာတွေက ဘာတွေလဲဆိုယင် နှစ်သက်ဖွယ် အဆင်းအာရုံ
 တွေ နှစ်သက်ဖွယ် အသံအာရုံတွေ နှစ်သက်ဖွယ် အနံ့အာရုံ
 တွေ နှစ်သက်ဖွယ်အစားအစာ အာရုံတွေ နှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့
 အထိအာရုံတွေ ဒါတွေပါဘဲ၊ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ပြောရယင်

တုတ္ထသင်္ကြံမ

ကလေးသူငယ် များမှာဆိုယင် စားစရာကို ရယင်ပင် ဝမ်းသာတယ်၊ လူကြီး လူငယ် အားလုံးပင် အဝတ် အထည် ကောင်းစွာရယင် ဝမ်းသာတယ်၊ ရွှေငွေတွေကို ရယင် ဝမ်းသာတယ်၊ အိမ်ကောင်း ယာဉ်ရထား ကားကောင်းတွေကို ရယင် ဝမ်းသာတယ်၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအဖော်ကိုရယင် ဝမ်းသာတယ်၊ အိမ်ထောင်ဘက် မိန်းမ ယောက်ျားကို ရယင် ဝမ်းသာတယ်၊ သားကလေး သမီးကလေး ရယင် ဝမ်းသာတယ်၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေ အောင်မြင်ယင် ဝမ်းသာတယ်၊ ရာထူး ဂုဏ်ထူးတွေကို ရယင် ဝမ်းသာတယ်၊ ဒီပုံ ဒီနည်းဖြင့် လိုချင်တာတွေကို ရယင် ဝမ်းသာကြတာချည်းပါဘဲ၊ အဲဒါကို ဗမာလို လွယ်လွယ်နဲ့ ဆောင်ထားရအောင် ဆောင်ပုဒ် တခု စီထားတယ်၊ “ကာမဂုဏ်လိုချင်၊ ပြည့်စုံလျှင်၊ ကြည်ရွှင် ဝမ်းမြောက်လေတော့သည်-တဲ့၊” အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၁) ကာမဂုဏ်လိုချင်၊ ပြည့်စုံလျှင်၊ ကြည်ရွှင်ဝမ်းမြောက်လေတော့သည်။

အဲဒီလို လိုချင်တာတွေကိုရပြီး ဝမ်းသာတယ် ဆိုတာဟာ လောကမှာ ဖြစ်ခိုး ဖြစ်စဉ်ပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ပြည့်စုံတဲ့ အခါမှာ သတိတရားရှိဘို့ လိုပါတယ်၊ သတိတရား ကင်းမဲ့သူတွေမှာ ဆိုယင် အကြောင်းအားလျော်စွာ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေ ပျက်စီးသွားတဲ့ အခါမှာ အလွန် အမင်း စိတ်ဆင်းရဲတဲ့ ဒုက္ခနဲ့ တွေ့ရတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့်—

စတုတ္ထအကြိမ်

ဆုံးရှုံးပျက်စီးတော့ စိတ်ဆင်းရဲရသည်

၅

၂။ တဿ စေ ကာမယာနဿ၊ ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော။
တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ၊ သဏ္ဌဝိဒ္ဓေါဝ ရူပုတိ-လ္လိ
ဟောတော်မူပါတယ်။

ဆုံးရှုံးပျက်စီးတော့ စိတ်ဆင်းရဲရသည်

ကာမယာနဿ၊ လိုချင် နှစ်သက် နေသော။ ဝါ-ကာမ
ယာဉ်ရှိနေသော။ ဆန္ဒဇာတဿ၊ ဖြစ်သော နှစ်သက်မှု ရှိနေ
သော။ ဝါ-နှစ်သက်စွဲလမ်းမှု မပြတ်မစဲဖြစ်နေသော။ တဿ-
ဇန္တုနော၊ ထိုမိန်းမ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တေ ကာမာ၊
ထိုကာမဂုဏ်တို့သည်။ စေ ပရိဟာယန္တိ၊ အကယ်၍ဆုံးရှုံးပျက်
စီးကုန်ငြားအံ့။ သော၊ ထိုမိန်းမ ထိုယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
သဏ္ဌဝိဒ္ဓေါဝ၊ မြားမှန်ခံရသော သမင်ကဲ့သို့။ ရူပုတိ၊ ညှိုးနွမ်း
ဖောက်ပြန်လျက် ပူပန်ပျက်စီးရလေတော့၏။

ဆိုလိုရင်းကားတော့ မိမိအလိုရှိခဲ့တဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံ ဝတ္ထုတွေ
နှင့် ပြည့်စုံတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် ချော်နေသော
သူမှာ အကြောင်း အားလျော်စွာ ထိုကာမဂုဏ် ဝတ္ထုပစ္စည်း
တွေ ပျက်စီးသွားခဲ့လို့ရှိယင် အဲဒီလိုအခါမှာ အကြီးအကျယ်
စိတ်ပူပန်ပြီး ပျက်စီးတတ်ပါတယ်တဲ့။ ဥပမာအားဖြင့် မြားမှန်
ခံရတဲ့သမင်ဟာ ချက်ခြင်း သေသွားရသလိုပါဘဲတဲ့။ အဲဒီမှာ
ကာမယာနဿ-ပုဒ်၏ အနက်ကို ကိလေသာကာမယာဉ် ရှိနေ
တယ်လို့လဲ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ယခုလူတွေ ခရီးသွားတဲ့ အခါမှာ
လှည်းယာဉ်နဲ့လဲ သွားကြတယ်။ မြင်းရထားယာဉ်နဲ့လဲ သွားကြ
တယ်။ မီးရထား၊ မီးသင်္ဘောယာဉ်နဲ့လဲ သွားကြတယ်။ မော်

တက္ကသိုလ်

၆

ကမသုတ္တန်တရားတော်

တော်ကားယာဉ်နဲ့လဲ သွားကြတယ်၊ လေယာဉ်နဲ့လဲ သွားကြတယ်၊ အဲဒါလိုဘဲ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေ နှစ်သက် သာယာနေတာကို ကာမယာဉ်ခေါ်တယ်၊ အဲဒီကာမယာဉ်နဲ့ သွားနေတယ်ဆိုတာ အဲဒီနှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာနဲ့သံသရာခရီး သွားနေတာပါဘဲ၊ လူ့ကာမဂုဏ်တွေ သာယာနှစ်သက်နေယင် ကုသိုလ်ကံကလဲ ရှိမယ်ဆိုယင် လူ့လောကမှာဘဲ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်နေမှာဘဲ၊ နတ်ကာမဂုဏ်ကို သာယာနေယင် ကုသိုလ်ကံကလဲ ရှိမယ်ဆိုယင် နတ်လောကမှာဘဲ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်နေမှာဘဲ၊ အဲဒီလိုဆိုယင် သံသရာမှ လွတ်မြောက်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ ရောက်မှာမဟုတ်ဘူး၊ ယခု ဒီမှာ ဆိုလိုတာကတော့ ရပြီးသား ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ သာယာ ပျော်မွေ့နေတယ်၊ အချိန်ရှိသမျှ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကိုသာ အလေးပြုပြီး စိတ်ဝင်စားနေတယ်၊ ပြည့်စုံတဲ့ ကာမ အာရုံတွေကို အကြောင်းပြုပြီး “ငါ့မှာ ကံကောင်းလိုက်တာ အရ တော်လိုက်တာ” စသည်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေတာ မျိုးကို “ကာမယာဉ် ရှိနေတယ် ကာမယာဉ်နဲ့ စနေီးသွား နေတယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီလို ပြည့်စုံတဲ့ ကာမအာရုံ ဝတ္ထုတွေကို သာယာမက်မောနေတုန်းမှာ အကြောင်း တခုခုကြောင့် အဲဒီ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ ပျက်စီးသွားလို့ရှိယင် အဲဒီလူမှာ ယူကျုံးမရ မနေတတ် မထိုင်တတ်ဖြစ်ပြီး ဖောက်ပြန်ပျက်စီး သွားတတ် ပါတယ်တဲ့၊ ပြည့်စုံနေတဲ့ ရွှေ ငွေ အစရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေ

စတုတ္ထအကြိမ်

ဆုံးရှုံးပျက်စီးတော့ စိတ်ဆင်းရဲရသည်

၇

ရေကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မီးကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သူခိုး ဓားပြကြောင့်
 ဖြစ်စေ၊ အာဏာရှင် မင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွား
 ယင် မခံမရပ်နိုင်အောင်ဖြစ်ပြီး ပျက်စီးတတ်တယ်၊ စိတ်ပူပန်
 ပြီး ရောဂါလဲ ဖြစ်တတ်တယ်၊ စိတ်ဖောက်ပြန် ပြီးတော့
 ရူးသွပ်လဲ ရူးသွပ်သွားတတ်တယ်၊ သေယင်လဲ သေသွားတတ်
 တယ်၊ အင်မတန်ချစ်မြတ်နိုးနေတဲ့ သားကလေး၊ သမီးကလေး
 ပျက်စီးသွားယင်၊ အိမ်သူဇနီး၊ အိမ်သူခင်ပွန်း ပျက်စီးသွားယင်
 ချစ်ခင်နေလျက်နဲ့ ကွဲကွာသွားယင် စိတ်ပူပန်ပြီး အကြီးအကျယ်
 ဒုက္ခရောက်တတ်တယ်။ ရောဂါစွဲခြင်း ရူးသွပ်ခြင်း သေပျက်
 ခြင်းသို့လဲ ရောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ရတာတွေဟာ
 ဘာကြောင့်လဲဆိုလျှင် ပြည့်စုံနေတဲ့ ကာမအာရုံတွေ အပေါ်
 မှာ နှစ်သက်သာယာပြီး အလွန်အမင်း အားကိုးနေလို့ ပါဘဲ။
 မကြောင့်—

ဆန္ဒဇာတဿ၊ လိုလားသောဆန္ဒ ပြင်းစွာ ဖြစ်လျက်။
 ကာမယာနဿ၊ နှစ်သက် လိုချင် နေသော။ ဝါ၊ နှစ်သက်
 လိုချင်မှု ကာမယာဉ်ဖြင့် သွားနေသော။ တဿ ဇန္တုနော၊
 ထို ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တေ ကာမာ၊ ပြည့်စုံနေသော ထိုကာမ
 အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုတို့သည်။ စေ ပရိဟာယန္တိ၊ အကယ်၍
 ဆုတ်ယုတ်ဆုံးရှုံး သွားကုန်ငြားအံ့။ သော၊ ထို ယောက်ျား
 ထိုမိန်းမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ၊ မြားစူး ဝင်နေသော
 သမင်ကဲ့သို့။ ရုပ္ပတိ၊ ညှိုးနွမ်းဖောက်ပြန်လျက် ပူပန်ပျက်စီးရ
 လေတော့၏-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

တော့အကြိမ်

၈

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

အဲဒါကို အတိုချုပ် ဆောင်မှတ်ထားရအောင် “နှစ်သက်
နေတုန်း၊ ပျက်ဆုံးရှုံး၊ နှလုံး ဖောက်ပြန် တတ်လေသည်”လို့
ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ လိုချင်တောင့်တနေတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့
ကာမ အာရုံ ဝတ္ထုကိုရလို့ အားရဝမ်းသာ ဖြစ်နေတုန်းမှာ အဲဒီ
အာရုံဝတ္ထုပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားယင် ပြည့်စုံနေတုန်းက ဝမ်း
မြောက် ဝမ်းသာ ရသလောက် စိတ်ပူပန်မှု နှလုံးမသာမှုတွေ
အကြီးအကျယ် ဖြစ်ရတယ်။ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာရတာထက်
ပိုပြီးတော့လဲ စိတ်ဆင်းရဲရတတ်တယ်။ ရူးသည့်အထိ သေသည်
အထိလဲ ဒုက္ခရောက်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် “နှစ်သက်နေတုန်း
ပျက်ဆုံးရှုံး၊ နှလုံးဖောက်ပြန်တတ်လေသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်
စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၂) နှစ်သက် နေတုန်း၊ ပျက်ဆုံးရှုံး၊ နှလုံး ဖောက်ပြန်
တတ်လေသည်။

မြားမှန်ခံရတဲ့ သမင်ဟာ မြားမမှန်ခင်ကတော့ သူ့အာရုံခွဲ
သူ့ပျော်နေမှာဘဲ၊ မုဆိုးက အဆိပ်လူးထားတဲ့ မြားနဲ့ ပစ်
လိုက်လို့ သေလောက်တဲ့ နေရာကိုမှန်ပြီး စူးဝင်သွားယင်
တခါထဲ ဘုံးကနဲလဲပြီး သေရှာတော့တာဘဲ။ ယခုကာလမှာ
သေနတ် အမှန်ခံရတဲ့ သမင်ဆိုယင် သာပြီး အသေ မြန်လိမ့်ဦး
မယ်။ လူတွေက မိခံတို့စားသောက် အသက်ရှင်ရေး အတွက်
သားကောင်တွေကို လိုက်ပြီး ပစ်သတ်ကြတယ်။ တချို့ကလဲ
အပျော်တမ်းအခနနဲ့ သားကောင်တွေကို လိုက်ပြီး ပစ်သတ်

စတုတ္ထအကြိမ်

စောစောကတည်းက ဆင်ခြင်ထားရမယ်

၉

ကြတယ်။ ဟိုက တောသတ္တဝါ ကလေးတွေမှာဖြင့် ကြောက်
ရှာလွန်းလို့ အတင်းပြေးပြီး ရှောင်ကြရတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့
မတိမ်းမရှောင်နိုင်တဲ့ သားကောင် ခမြာတွေမှာ မြားမှန် သေ
နတ်မှန်ပြီး သေရှာကြရတယ်။ အဲဒီ မြားမှန် သေနတ်မှန်ပြီး
သေချာတဲ့ သားသမင်လိုဘဲ လူတွေလဲ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့
ပြည့်စုံလို့ ပျော်တပြုံးပြီးဖြစ်နေတုန်းမှာ အဲဒီ ကာမဂုဏ်အာရုံ
တွေ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားယင် တခါထဲ မနေသာ မထိုင်သာ
ဖြစ်ပြီး ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ တချို့မှာ ရောဂါအကြီးအကျယ်
စွဲသွားတယ်။ တချို့မှာ ရူးကြောင်ကြောင် ဖြစ်သွားကြ
တယ်။ တချို့မှာဆိုယင် သေသွားသည်အထိ ဒုက္ခရောက်သွား
ကြရတယ်။

စောစောကတည်းက ဆင်ခြင်ထားရမယ်

အဲဒီလို ဒုက္ခရောက်ရတာတွေဟာ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင်
ပြည့်စုံတဲ့ ကာမအာရုံတွေကို တရားလက်လွတ် သာယာမက်
မောနေခဲ့လို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ပျက်စီးတတ်တဲ့ ကာမအာရုံ
တွေကို စောစောကတည်းက တရားနဲ့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်
ထားဖို့ လိုပါတယ်။ “ချစ်နှစ်သက်ဖွယ် သက်ရှိသက်မဲ့ အာရုံ
ဝတ္ထုတွေဟာ ဘယ်အချိန်မဆို ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်။ မိမိနှင့်
တကွတပြားစီ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်” ဆိုတာကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်
ထားဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက
အဘိဏ္ဍသုတ်မှာ—

တေုတ္တအကြိမ်

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

သဗ္ဗေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ
ဝိနာဘာဝေါတိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ-လို့ ဟောထား
ပါတယ်။

ပိယေဟိ မနာပေဟိ၊ ချစ်ခင် မြတ်နိုးအပ် ကုန်သော။
သဗ္ဗေဟိ၊ သက်ရှိ သက်မဲ့ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ပစ္စည်းတို့နှင့်။
နာနာဘာဝေါ၊ အသက်ရှင်နေစဉ် မှာပင် တကွဲတပြားစီ ဖြစ်
ခြင်း ဆုံးရှုံး ပျက်စီးခြင်းသည်။ ဝိနာဘာဝေါ၊ သေသဖြင့်
ကင်းကွာရခြင်းသည်။ ဘဝိဿတီတိ၊ တနေ့နေ့ တချိန်ချိန်မှာ
ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု။ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ မကြာမကြာ အခါခါ
ဆင်ခြင်အပ်၏-တဲ့။ အဲဒီလို ဆင်ခြင် ထားမယ် ဆိုယင်တော့
ပျက်စီး ဆုံးရှုံးရတဲ့အခါ ကွဲကွာရတဲ့ အခါမှာ အလွန်ကြီး
မဆင်းရဲရဘဲ သက်သာရာ ရနိုင်ပါတယ်။

လယ်သမားပုဏ္ဏား

ဒီ ကာမသုတ္တန်ကို ဟောရခြင်း၏ အကြောင်း ကတော့
သာဝတ္ထိမြို့က ပြာဟ္မဏမျိုးဖြစ်တဲ့ လယ်သမားတယောက်ဟာ
အစီရဝတီမြစ်အနီးမှာ လယ်ယာလုပ်ကိုင်နေပါတယ်။ ပြာဟ္မဏ
ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ပုဏ္ဏားလို့ဘဲ မြန်မာပြန်ကြဘယ်၊ ဒါကြောင့်
ပုဏ္ဏား တယောက်လို့ဘဲ ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီ ပုဏ္ဏား၏ နောင်
ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကြောင်းကို မြင်တော်မူတာနဲ့ မြတ်စွာ
ဘုရားက အဲဒီ ပုဏ္ဏား ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနေရာကို ကြုံရောက်ပြီး
မိတ်ဆက်စကား ပြောတော် မူရတယ်။ ရင်းနှီးတဲ့ စိတ်ရှိပြီး

တုတ္တအကြိမ်

နောင်အခါမှာ ပြောဟောတဲ့စကားကို ရှိရှိသေသေ လိုက်နာ
အောင်လိုပါဘဲ။

“အသင်ပုဏ္ဏား ဘာလုပ်နေသလဲ” လို့ မြတ်စွာ ဘုရားက
မေးတော်မူတယ်။ ဒီတော့ ပုဏ္ဏားက “အမျိုးမြတ်တဲ့ သာကီဝင်
မင်းသား ရဟန်းဂေါတမက ငါ့ထံ လာရောက်ပြီး ပဋိသန္ဓာရ
စကား ပြောကြားပေတယ်” လို့ နှလုံးသွင်းပြီး မြတ်စွာဘုရား
အပေါ်မှာ ကြည်ညိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ “ဂျုစိုက်ဖို့
ယာထွန်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ” လို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့
ပြန်ကြားပါတယ်။

အရှင် သာရိပုတ္တရာ ကလဲ “မြတ်စွာဘုရား ပဋိသန္ဓာရ
စကား ပြောကြားတာဟာ အကြောင်းမဲ့တော့ မဟုတ်ပေဘူး၊
အရေးကြီးတဲ့ အကြောင်းရှိလို့ ဖြစ်မှာဘဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး
အဲဒီပုဏ္ဏားနဲ့ ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောကြားတယ်။ ထို့အတူ
အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကလဲ ပြောကြားတယ်။ မဟာသာဝက
အရှင်မြတ် တွေကလဲ အဲဒီ ပုဏ္ဏားနဲ့ နှုတ်ဆက် စကား ပြော
ကြားတော်မူကြတယ်။ ဒီတော့ လယ်သမားပုဏ္ဏားက “ငါ့ကို
ရဟန်းဂေါတမနှင့်တကွ သူတပည့်ကြီးတွေကပါ အလေးပြုပြီး
ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောကြားကြပါပေတယ်” လို့ အာရုံပြုပြီး
အလွန်ဝမ်းသာနေတယ်။ ဂျုံပင်တွေ ကောင်းကောင်း မွန်မွန်
ဖြစ်နေတဲ့ အခါလဲ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီကို ကြသွားပြီးတော့
“ဘယ်နှဲ့လဲ သင့်ဂျုံခင်း ကောင်းပါရဲ့လား” လို့ မေးတော်မူ

စတုတ္ထအကြိမ်

တယ်။ “ကောင်းပါတယ် အရှင်ဂေါတမ၊ အကယ်၍ အပြီးတိုင် ချောမောသွားယင် အရှင်ဂေါတမ အားလဲ ခွဲပြီး လှူပါဦးမယ်” လို့ ပြန်လျှောက်လိုက်ပါတယ်။

လေးလလောက်ရှိတဲ့အခါမှာ ဂျပ်ပင်တွေက အလွန်သန့်စွမ်းပြီး အသီးအနှံ တွေကလဲ ထွားကျိုင်းနေတယ်။ ဂျပ်ခင်းရှင်ပုဏ္ဏားက သူ့ဂျပ်ခင်းကြည့်ပြီး အလွန်အားရဝမ်းသာ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီနှစ်တော့ ဂျပ်တွေဟာ အခါတိုင်းထက်ရမှာဘဲ၊ အဝတ်အစည်း အသုံးအဆောင် ဘာဘာ ညာညာတွေ ဝယ်ရမယ် စသည်ဖြင့် ကြံစည်ပြီး ပျော်နေတယ်။ ယနေ့ နက်ဖြန်ဘဲ ခိုက်သိမ်း ရတော့မယ်လို့ ဒီလို ကြံစည်နေစဉ်မှာ မိုးကြီးက တညဉ့်လုံး အကြီးအကျယ် ရွာချလိုက်တယ်။ အစိရဝတီမြစ် ချိတာ သာဝတ္ထိမြို့ရဲ့အရှေ့ဘက်မှာ ကပ်လျက်ပဲရှိတယ်။ မိုးက အကြီးအကျယ် ရွာတော့ အဲဒီမြစ်က ရေတွေ လျှံတက်လာတယ်။ အဲဒီပုဏ္ဏားရဲ့ ဂျပ်ခင်းကိုလဲ ရေလွှမ်းမိုးပြီး ဂျပ်ပင်တွေ အကုန်လုံး ရေထဲ ပါသွားပါရောတဲ့၊ ဂျပ်ခင်းရှင် ပုဏ္ဏားဟာ သူ့ဂျပ်ခင်းသွားကြည့်တဲ့အခါ ဘာမျှမကျန်တော့ဘဲ အကုန်လုံး ပျက်စီး နေတာ ကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ ပုဏ္ဏားမှာ စိတ်နှလုံးမသာခြင်း စိတ်ဆင်းရဲတွေ အကြီးအကျယ် ဖြစ်တယ်။ ဒီဂျပ်ခင်းက ရမှ တနှစ်လုံး စားရ သုံးရမယ်၊ ယခု အယ်လိုလုပ်ပြီး စားသုံးနေထိုင်ရပါမလဲ စသည်ဖြင့် ကြံတွေးပြီး ယူကြူးမရ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေရှာပါတယ်။

စတုတ္ထအကြိမ်

နံနက်ပိုင်းက သူဌေးကြီး ညနေပိုင်းကျ သူဆင်းရဲ ၁၃

ဟုတ်တယ် ဗမာပြည်မှာလဲ မြစ်နားနီးတဲ့ အရပ်တွေ ပင်လယ်ကမ်းခြေ အရပ်တွေမှာ ရေလွှမ်းမိုးပြီး လယ်ကေ သန်းပေါင်းများစွာ ပျက်စီးကြတယ် ဆိုတာကို သဘင်းစာ ထဲမှာ နှစ်စဉ်လိုလိုဘဲ တွေ့ရတယ်။ အခြားနိုင်ငံတွေမှာလဲ နည်းတူဘဲ ရေလွှမ်းမိုးလို့ ပျက်စီး ကြတယ် ဆိုတာကို ကြားသိရတယ်။ အဲဒီလို ပျက်စီးသွားတဲ့ လယ်ယာ တွေရဲ့ ပိုင်ရှင် လယ်ယာ သမားတွေမှာ သနားစရာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဥဒကတော ဝါ- ရေဘေး ကြောင့်လဲ ပျက်စီးရတယ်လို့ ကျမ်းဂန်တွေ ထဲမှာ ဆိုထားပေတာဘဲ။ ရေဘေးသာ မဟုတ်ဘူး၊ မီးဘေး ကလဲ လောင်လိုက်ယင် ရှိသမျှတွေ ကုန်သွားတာဘဲ။

နံနက်ပိုင်းက သူဌေးကြီး ညနေပိုင်းကျ သူဆင်းရဲ

ဘုန်းကြီးတို့ ဇာတိအရပ် ဖြစ်တဲ့ ရွှေဘိုမြို့မှာ တခါက မီးအကြီးအကျယ် လောင်တယ်။ ၂- နာရီခလောက် အတွင်းမှာ တမြို့လုံး အကုန်လောက်ပဲ လောင်သွားတယ်။ အဲဒီ မီးထဲမှာ စက်ခရာ အိမ်ရောပါသွားတဲ့ စက်ပိုင်တယောက်က ညည်းပြီး တော့ ဒီလို ပြောတယ်။ နံနက်ပိုင်းက သူဌေးကြီး ညနေပိုင်း ကျတော့ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ သူဆင်းရဲ ဖြစ်သွားတယ်လို့ ညည်းပြီးပြောတယ်။ ဒါပေမဲ့ မူလက ချမ်းသာ ကြွယ်ဝနေတဲ့ သူမှာတော့ သိပ်အရေးမကြီးလှပါဘူး။ မီးထဲမပါနိုင်တဲ့ တခြား နေရာက ပစ္စည်းတွေ ကျန်ရှိ နေသေးတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မကြာခင်ဘဲ ပြန်ပြီး ပြည့်စုံကြီးပွားသွားနိုင်ပါတယ်။

စတုတ္ထအကြိမ်

၁၄

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

လယ်သမား ဆင်းရဲသား မှာတော့ လယ်ယာက မရယင်
ဘယ်ကမှ ရစရာမရှိတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် စိတ်နှလုံးမသာဖြစ်
မယ်ဆိုယင် အကြီးအကျယ် ဖြစ်စရာပါဘဲ၊ အဲဒီ အခါတုန်းက
အဲဒီ ပုဏ္ဏားသာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီ အစီရဝတီ မြစ်ရိုးတလျှောက်
မှာ သူလိုဘဲ လယ်ယာပျက်စီးသွားတဲ့ လူတွေ အများကြီးရှိမှာ
ဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကာမသုတ်ဒေသနာနဲ့ ဆိုင်ခါကတော့ ဒီပုဏ္ဏား
သာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီပုဏ္ဏားကိုသာ ဒီနေရာမှာ ပြထားတယ်။

ဒုက္ခရောက်နေတဲ့အခါ ဘုရားကြွလာတယ်

အဲဒီလို အတိဒုက္ခ ရောက်နေတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက
သူ့အိမ်ကို ကြွလာတယ်၊ စောစောကတည်းက ရင်းနှီးပြီး ဖြစ်
နေတဲ့အတွက် အဲဒီပုဏ္ဏားက “ငါ့ကို ချီးမြှောက် အားပေးဘို့
လာတာဘဲ” လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားအား နေရာ
ခင်းပေးပြီး ကြိုဆိုတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက အဖြစ်မှန်ကို သိစေ
မဲ့ တရားဟောရန် အကြောင်း ပေါ်လာအောင်လို့ “ဘယ်နှယ်
လဲ ပုဏ္ဏား၊ စိတ်နှလုံးမသာ ဖြစ်နေပါသလား” လို့ မေးတော်
မူပါတယ်၊ “မှန်ပါ အရှင်ဂေါတမ၊ ဂျုခင်းဟာ ရေထဲ အကုန်
ပါသွားပါတယ်” လို့ လျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတော်မူတယ်

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက လိုချင်နှစ်သက်ဖွယ် ကာမဂုဏ်
တွေ ဆိုတာ အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့ အခါ ဖြစ်တတ်တယ်၊
တေ့ကတည်း

မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတော်မူထား

၁၇

အကြောင်းမညီညွတ်တဲ့ အခါ ဒီလိုဘဲ ပျက်စီး တတ်တယ်၊ ဒါဟာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ဘဲ၊ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်အာရုံ ပစ္စည်းတွေ ပြည့်စုံတဲ့အခါလဲ သိပ်ဝမ်းမသာရဘူး၊ ပျက်စီးသွားတဲ့အခါလဲ သိပ်ဝမ်းမနည်းရဘူး၊ လောကမှာ လူတွေဟာ ဘယ်လိုပင် စီးပွားဥစ္စာတွေ ပျက်သွားပေမယ့်လို့ တနေကျလျှင် ကံအားလျော်စွာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ချမ်းချမ်းသာသာလဲ ဖြစ်နိုင်တာဘဲ စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူပြီးတော့ ဒီ ကာမသုတ္တန် တရားကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

(၁) ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။
အဒ္ဓါ ပီတိမနော ဟောတိ၊ လဒ္ဓါ မစ္စော ယဒိစ္စတိ။

ကာမံ၊ လိုချင် နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုကို။ ကာမယမာနဿ၊ လိုချင်နှစ်သက် တပ်မက်နေသော။ တဿ၊ ထို ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ၊ ထို လိုချင်နှစ်သက် တပ်မက်အပ်သော အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုသည်။ စေ သမိဇ္ဈတိ၊ အကယ်၍ပြီးစီး ပြည့်စုံငြားအံ့။ ဝေံ သတိ၊ ဤသို့ လိုချင်သည့် အတိုင်း ပြည့်စုံလတ်—ရလတ်သော်။ သော မစ္စော၊ လိုချင် နှစ်သက် တပ်မက်နေသော ထိုယောက်ျား မိန်းမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယဒိစ္စတိ တံ လဒ္ဓါ၊ လိုချင်အပ်သော ထို ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ရသောကြောင့်။ ပီတိမနော၊ ဝမ်းမြောက် ရွှင်ပြုံးသော စိတ်နှလုံးရှိသည်။ အဒ္ဓါ ဟောတိ၊ စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ရလေတော့သတည်း။

ဓမ္မစာအုပ်

လိုချင်နှစ်သက် တပ်မက်ဖွယ် ကာမဂုဏ်အာရုံ ဝတ္ထုတွေကို ကာမဘုံ သားတွေ ဆိုတာ လိုချင်ကြတာဘဲ၊ နှစ်သက်ကြ တပ်မက်ကြတာဘဲ၊ ယောကျ်ားကလဲ လိုချင်နှစ်သက် တပ်မက် တာဘဲ၊ မိန်းမကလဲ လိုချင် နှစ်သက် တပ်မက်တာဘဲ၊ အဲဒီ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့အာရုံဝတ္ထုကိုရယင် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာတယ်၊ ဒါက ဖြစ်ရိုး ဓမ္မာတာဘဲ။ အဲဒါကို ကာမဂုဏ် လိုချင်၊ ပြည့်စုံလျှင်၊ ကြည်ရွှင်ဝမ်းမြောက်လေတော့သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုထပ်ပြီး ဆိုလိုက်ကြပါဦး။

(၁) ကာမဂုဏ်လိုချင်၊ ပြည့်စုံလျှင်၊ ကြည်ရွှင်ဝမ်းမြောက် လေတော့သည်။

လိုချင်စရာ ကာမဂုဏ်တွေကတော့ အများကြီးပါဘဲ၊ ယခု ဒီပုဏ္ဏားမှာတော့ သူလုပ်ထားတဲ့ယာခင်းဂျုံတွေပါဘဲ၊ သူ့ဂျုံ ပင်တွေ ထွေးထွေးကျိုင်းကျိုင်း ဖြစ်ထွန်းနေတာကို မြင်ရလို့လဲ သူ့မှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနေတယ်၊ အသီးအနှံတွေ ပြည့်ပြည့် စုံစုံ ထွက်ပေါ်နေတာကို မြင်ရလို့လဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနေ တယ်။ အဲဒါဟာ “ကာမဂုဏ်လိုချင်၊ ပြည့်စုံလျှင်၊ ကြည်ရွှင် ဝမ်းမြောက်လေတော့သည်” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်းပါဘဲ။ အခြား ပစ္စည်းကို လိုချင်တဲ့သူမှာ အဲဒီလိုချင်တာကိုရယင် နည်းတူဘဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရတယ်၊ အိမ်ထောင်ဘက် အလိုရှိတဲ့သူမှာ လိုချင်တဲ့အတိုင်းရလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရတယ်။ တချို့မှာ သားကလေး သမီးကလေးရလို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နေရ

စတုတ္ထအကြိမ်

မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတော်မူတယ်

၁၇

တယ်။ ဘာမဆို ကိုယ်လိုချင်တာရယင် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ကြတာချည်းပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဲဒီပြည့်စုံတဲ့ အာရုံ ဝတ္ထုပစ္စည်း ပျက်စီးသွားတဲ့အခါမှာ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာရသည်နှင့်သမျှ ဖြစ်စေ၊ ထိုထက် အလွန် ဖြစ်စေ၊ ဝမ်းနည်းခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဆင်းရဲတွေကို ခံစားရတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား—

တဿ စေ ကာမယာနဿ၊ ဆန္ဒ ဇာတဿ ဇန္တုနော။
တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ၊ သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ ရုပ္ပတိ—

စသည်ဖြင့် ဆက်ပြီးဟောတော်မူပါတယ်။

ကာမယာနဿ၊လိုချင်နှစ်သက်နေသော၊ ဝါ—လိုချင်နှစ်သက်မှုဟူသော ကာမယာဉ်ရှိနေသော။ ဆန္ဒဇာတဿ၊ ဖြစ်သော နှစ်သက်မှုရှိနေသော၊ ဝါ—နှစ်သက်စွဲလန်းမှု မပြတ်မစဲ ဖြစ်နေသော။ တဿ ဇန္တုနော၊ ထိုယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တေ ကာမာ၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့သည်။ စေ ပရိဟာယန္တိ၊ အကယ်၍ ဆုံးရှုံးပျက်စီးကုန်ငြားအံ့။ သော၊ ထိုယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ၊ မြားမှန်ခံရသော သမင်ကဲ့သို့။ ရုပ္ပတိ၊ ညှိုးနွမ်းဖောက်ပြန်လျက် ပူပန်ပျက်စီးရလေတော့၏။

ကိုယ်ရထားတဲ့ အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေနဲ့ အားရ ဝမ်းသာ ဖြစ်နေတုန်းမှာ ရေဘေးကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မီးဘေးကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မင်းဆိုးဘေးကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သူခိုး ဓားပြ

ကာမဆုတ္တံ—၂ (စတုတ္ထအကြိမ်)

ဘေးကြောင့် ဖြစ်စေ၊ လေ့မှန်တိုင်း ဘေး၊ ပြေငလျင် ဘေး
 ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အဲဒီ ကာမဂုဏ်အာရုံ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ သက်ရှိ
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရုတ်တရက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားလို့ရှိယင် မြားမှန်
 ခံရတဲ့ သားသမင်လိုဘဲ စိတ်တွေ ညှိုးငယ် ဖောက်ပြန်ပြီး
 ပျက်စီးတတ်ပါတယ်-တဲ့။ ယခု ပုဏ္ဏားမှာတော့ သူ့ဂျှိမ်း
 ရေကြောင့် ပျက်စီးလို့ အလွန်အမင်း စိတ်ဆင်းရဲ ဖြစ်နေရ
 တာပါဘဲ။ အဲဒါမျိုးဟာလဲ တွေ့ကြုံရတတ်တဲ့ လောကဓံ
 သဘောဘဲလို့သိပြီး စိတ်သက်သာရာ ရအောင်လို့ မြတ်စွာ
 ဘုရားက ဒီဂါထာကို ဟောတော်မူပါတယ်။ ရေဘေးဆိုတာ
 တခါတရံမှာ လူတွေရော ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်တွေရော မျောပါပြီး
 ပျက်စီးရတတ်ပါတယ်။ အဲဒါနဲ့နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မယ် ဆိုယင်
 ယာခင်းလောက် ပျက်တာ တော်သေးရဲ့လို့ သက်သာမှု
 ရစရာလဲ ရှိပါသေးရဲ့။ အဲဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်က နှစ်သက်နေတုန်း
 ပျက်ဆုံးရှုံး၊ နှလုံးဖောက်ပြန်တတ် လေသည်-တဲ့။ အဲဒါကို
 ထပ်ပြီး ဆိုလိုက်ကြရဦးမယ်။

(၂) နှစ်သက်နေတုန်း၊ ပျက်ဆုံးရှုံး၊ နှလုံးဖောက်ပြန်
 တတ်လေသည်။

အဲဒီလို ဖြစ်ပျက်တတ်တဲ့ လောကဓံဟာ ပုဏ္ဏားကြီးမှာ
 သူ့ကိုယ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ သူက စောစောပိုင်းမှာ သူ့ဂျှိမ်း
 ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်နေတုန်းကဆိုယင် အလွန်အမင်း နှစ်သက်
 ပြီး အားရဝမ်းသာ ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ အဲဒီလို နှစ်သက်ဝမ်းသာ
 နေတုန်းမှာဘဲ သူ့ဂျှိမ်း ရေကြောင့် ပျက်စီးသွားတာကို တွေ့

မြေဆိုးလိုပင် ရှောင်ရမယ့်

၁၉

ရတော့ ယူကျုံးမရဖြစ်ပြီး အလွန်အမင်း စိတ်နှလုံးမသာ ဖြစ်
နေရတယ်။ အဲဒါဟာ စောစောပိုင်းက ဒီလိုဖြစ်တတ် ပျက်
တတ်တယ် ဆိုတဲ့ လောကဓံတရားကို မဆင်ခြင်မိလို့ ပါဘဲ
စောစောပိုင်း ကတည်းက လောကဓံတရားကို ဆင်ခြင်ပြီ
အလွန်အမင်း နှစ်သက် ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်ခဲ့ယင် အတော်
အတန်တော့ သည်းခံနိုင်ဘို့ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်
အာရုံတွေနှင့် စပ်ပြီး အလွန်အမင်း သာယာ နှစ်သက်ခြင်းမဖြစ်
အောင် ဆင်ခြင်ဘို့ရာ၊ တတ်နိုင်လို့ရှိယင် ကာမဂုဏ်အာ
ရုံတွေကို လုံးဝစွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ဆင်ခြင်ဘို့ရာ မြတ်စွာဘုရား
က ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောတော်မူပြန်တယ်။

မြေဆိုးလိုပင် ရှောင်ရမယ်

၃။ ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သပ္ပဿေဝ ပဒါ သိဇေ၊
သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ၊ သတော သမဝံ
ဝတ္တတိ။

ယော၊ အကြင်တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေ၊
လိုချင်နှစ်သက်ဖွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုတို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊
ရှောင်ကြဉ်၏။ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ပြီး ဆင်းရဲ မတွေ့ချင်တဲ့ သူဟာ
အဲဒီ နှစ်သက်လိုချင်ဘွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုတွေကို မနှစ်
သက်ပဲ ရှောင်ကြဉ်ရမယ် ပယ်စွန့်ရမယ် တဲ့။ တယ်လိုလဲ
ဆိုယင်—

စတုတ္ထအကြိမ်

သပ္ပာသသိရော၊ မြွေ၏ ဦးခါင်းကိုး ပဒါ၊ ခြေဖြင့်မနင်းမိ
မတိုက်မိအောင်။ ပရိဝဇ္ဇေတိ ဣဝ၊ ရှောင်လှုံသကဲ့သို့ပင်
ရှောင်ကြဉ်ရမယ်တဲ့။ မြွေဆိုးရှိရာ အရပ်ဒေသမှာ ဆိုယင်
အမှိုက်တွေ့ရုံပဲနေတဲ့နေရာ မြက်ပင်သစ်ပင်ငယ်တွေ ရှုပ်နေတဲ့
နေရာကိုသွားတဲ့အခါ မြွေကိုမနင်းမိ မတိုက်မိအောင် အထူး
ဂရုစိုက်ပြီး ရှောင်ရတယ်။ မြွေဆိုးကို မြင်တွေ့ နေယင်တော့
အဲဒီမြွေခေါင်းကို ခြေဖြင့် မနင်းမိ မဟိုက်မိအောင် ရှောင်ရ
တယ်။ ဝေးနိုင်သမျှဝေးအောင် ရှောင်ရတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ
နှစ်သက်လိုချင်စရာ ကာမဂုဏ်တွေကို ရှောင်ကြဉ်ရမယ်တဲ့။

ရှင်ရဟန်းများနှင့် အလွန်သင့်တဲ့တရား

အဲဒါဟာ သံသာရဝဋ္ဋုဒ္ဓကွတော မောစနတ္တာယ-သံသရာ
ဝဋ္ဋိဆင်းရဲမှ လွတ်ပါရစေခြင်းအကျိုးငှာ သင်္ကန်း ဝတ်တယ်
ဆိုတဲ့ ရှင်ရဟန်းများနဲ့တော့ အလွန်သင့်လျော်တဲ့တရားပါဘဲ။
သံသရာဝဋ္ဋိဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် ချင်ယင် မြွေကိုက်မှာ
ကြောက်သလိုပင် ကာမဂုဏ် အာရုံကို နှစ်သက် တပ်စွဲတဲ့
ကိလေသာတွေ မဖြစ်အောင် ရှောင်ကြဉ်သင့်ပါတယ်။ မလွဲ
မကင်းသာလို့ သုံးဆောင်နေတဲ့ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း
ဆေးတွေနှင့် စပ်ပြီးတော့လဲ နှစ်သက်သာယာတဲ့ ကိလေသာ
မဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ပြီး သုံးဆောင်ဖို့ လိုပါတယ်။ အောက်ထစ်
ဆုံးအားဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ဖို့
လိုပါတယ်။ မအပ်စပ်တဲ့ ရွှေ ငွေ အစရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို

တေတ္ထအကြိမ်

ရှင်ရဟန်းများနှင့် အလွန်သင့်တဲ့တရား

၂၁

ရအောင် အားမထုတ်သင့်တာကတော့ အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါပြီ။ နောက်ပြီးတော့ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေကို သွားမကြည့်ဘို့ ဝိသဘာဝ အာရုံတွေကို သာယာ နှစ်သက်သော အားဖြင့် မကြည့်ဘို့ဆိုတာတွေလဲ အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါပြီ။ အဲဒီလို ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို စိတ်ကူးမျှဖြင့်သော်လဲ မကြံမိအောင် ဘာဝနာတခုခုဖြင့် အမြဲမပြတ် ရှုမှတ် နှလုံးသွင်းနေဘို့လဲ လိုပါတယ်။ အကယ်၍ နှစ်သက် လိုချင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသည်လဲ ဆင်ခြင်၍ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ ဖြစ်စေ၊ ပယ်ဘို့လဲ လိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရှင်ရဟန်းများ တရားအားထုတ်ဆဲ ယောဂီများနဲ့ အလွန်သင့်လျော်တဲ့ တရားပါဘဲ။

အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်က လူများမှာဆိုယင်တော့ စားဝတ်နေရေးနှင့် စပ်တဲ့ မလွဲမကင်းသာ အာရုံ ကာမဂုဏ် တွေကို ရှောင်ရမယ် စွန့်ရမယ်ဆိုယင် မသင့်လျော်သလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှာနေတဲ့ ပုဏ္ဏားကို အကြောင်းပြုပြီး မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တို့ ယောထားတဲ့ တရားဖြစ်တဲ့အတွက် သင့်လျော်အောင် ယူမှတ် ဖြစ်မယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် လူ့ဘောင်က စွန့်ခွာပြီး ရဟန်း ပြုနိုင်ယင်လဲ ကောင်းတယ်။ ရဟန်းမပြုနိုင်ပေမဲ့ တရားနာနေ ယင်း တရားအားထုတ်နေယင်း ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ခွဲနိုင်သမျှ ခွဲနေနိုင်ယင်လဲ ကောင်းတယ်။ အဲဒီလိုမှ မဟုတ်ယင် လဲ ကာမဂုဏ်တွေ၏ အပြစ်ကို ရှုဆင်ခြင်နိုင်ယင်လဲ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားတဲ့ အခါမှာ စိတ်သက်သာရာ

တုတ္တအကြိမ်

ရနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်က လူတွေလဲ ဒီတရားကို စွမ်းနိုင်သမျှ လိုက်နာပြီးကျင့်သို့ ဟောတော်မူတယ်လို့ဘဲ ယူသင့်ပါတယ်။

မြွေဆိုးကို ကြောက်သလိုပင် ကာမဂုဏ်တွေကို ကြောက်ပြီး ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်သို့ရာ ဟောတော်မူတဲ့ တရားပါဘဲ။

အဲဒီလို ရှောင်တော့ ဘယ်လို အကျိုးကို ရပါသလဲလို့ ဆိုယင်-

ရှောင်ကြဉ်ရမည့် အကျိုး

သပ္ပာယ် သိရော၊ မြွေ၏ ဦးခေါင်းကို။ ပဒါ၊ ခြေဖြင့် မနှင်းမိ မတိုက်မိအောင်။ ပရိဝဇ္ဇေတိ ဣဝံ၊ ရှောင်ကြဉ်ဘိသကဲ့သို့။ ယော၊ အကြင်တစ်စုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေ၊ လိုချင် နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုတို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ရှောင်ကြဉ်၏။ သော၊ ထိုသို့ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ဝါ-လောကဟု ဆိုအပ်သော ကာမဂုဏ် အာရုံဟူသမျှ၌။ ဝိသတ္တိကံ၊ ပြန့်နှံ့လျက် တွယ်တာတတ်သော။ ဣမံ၊ ဤတဏှာကို။ သတော၊ ကိုယ် အမှုအရာစသည်ကို ပြုတိုင်းအမှတ်ရလျက်။ ဝါ-အမှတ်ရသောကြောင့်။ သမတိ ဝတ္တတိ၊ စွန့်ပယ်ရှောင်ရှား ကျော်လွန်၍ သွားနိုင်ပေ၏။

ကာမဂုဏ် အာရုံတွေလို ရှောင်ကြဉ် ပယ်စွန့်ပြီး ကျင့်နိုင်လို့ရှိယင် ကာမဂုဏ်ဆိုတဲ့ လောကထဲမှာ ပြန့်နှံ့ပြီး ကပ်ငြိ

စတုတ္ထအကြိမ်

ချောင်ကြည့်ရမည့် အကျိုး

၂၃

တယ်တာတတ်တဲ့ တဏှာကို ပယ်စွန့်သော အားဖြင့် ကျော်လွန် သွားနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဒီနေရာမှာ လောက အရကို အပါယ် လောက လူ့လောက နတ်လောက ခန္ဓာလောက စသည်ဖြင့် မဟာနိဗ္ဗေသမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ အပါယ်ဘုံ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံတွေမှာ ရှိနေတဲ့ နှစ်သက်လိုချင်စဖွယ် ကာမဂုဏ် တွေကို ဆိုလိုတာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ “လောကဟု ဆိုအပ် သော ကာမဂုဏ် အာရုံ ဟူသမျှ၌”လို့ အနက် ဖော်ပြလိုက် ပါတယ်။ အဲဒီ နှစ်သက်လိုချင်ဖွယ် ကာမဂုဏ် အာရုံ ဟူသမျှ မှာ ပြန့်နှံ့ပြီး ကပ်ငြိတယ်တာ သာယာနှစ်သက်တတ်တဲ့ ကာမ တဏှာကို ကင်းစေနိုင်ပါတယ်။ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ကျော်လွန် သွားနိုင်ပါတယ်-တဲ့။ အဲဒီ ကာမ အာရုံ တွေကို မနှစ်သက် မတပ်မက်တော့ဘူး ဆိုယင် အင်မတန်ဘဲ ချမ်းသာပါတယ်။ ဒီ ကာမဂုဏ်တွေကို တကယ့် အကောင်း အမြတ်တွေ ထင်ပြီး နှစ်သက်သာယာစွာနဲ့ အဲဒါတွေကို ရအောင်လဲ ရှာရတယ်။ အသက်ကို စွန့်ပြီးတော့တောင်ရှာရတယ်။ ရလာတဲ့ ကာမဂုဏ် တွေကိုလဲ စောင့်ရှောက်နေကြရတယ်။ အင်မတန် ဆင်းရဲပါ တယ်။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေ ပျက်စီး ဆုံးရှုံး သွားပြန်မယ်လဲ အလွန်အမင်း စိတ်နှလုံးမသာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ကြရတယ်။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေကို မြေဆိုးလိုဘဲ ကြောက်ဖွယ် စက်ဆုပ် ဖွယ် ထင်နေယင်တော့ အဲဒါတွေကို မရှာရ မစောင့်ရှောက်ရ တဲ့အတွက် ဆင်းရဲငြိမ်းပြီး ချမ်းသာတယ်။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေ ပျက်စီး သွားမှလဲ မစိုးရိမ်ရဘူး။ ပျက်စီး သွားလို့လဲ စိတ် မဆင်းရဲရဘူး။ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်တယ်။

တေကုတ္တအကြိမ်

ကာမဂုဏ်အဆာပြေအောင် အားထုတ်နည်း

ဒါကြောင့် အဲဒီ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေမှာ ပြန့်နှံ့ပြီး ကပ်ငြိ
တယ်တာတတ်တဲ့ ကာမအာရုံ ဆာငတ်နေတဲ့ တဏှာကို ပယ်
ရှားနိုင်အောင် လွန်မြောက်နိုင်အောင် ကြိုးစားဘို့လိုပါတယ်။
ဘယ်လိုကြိုးစားရမလဲဆိုတော့- သတော၊ အမှတ်ရသည် ဖြစ်၍။
၀၁- အမှတ်ရသောကြောင့်။ သမတိ ဝတ္တတိ၊ ကောင်းစွာကျော်
လွန်သွားနိုင်ပါတယ်- တဲ့။

အဲဒီမှာ သတော- အမှတ်ရတယ် ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ
ဆိုယင် ကာယေ၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌။ ကာယာနုပဿနာ-
သတိပဋ္ဌာန်၊ ရုပ်အပေါင်း ကိုယ်ဟုရှုသော ကာယာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်ကို။ ဘာဝေဇ္ဇော၊ ပွားစေသောသူသည်။ သတော၊
အမှတ်ရနေသူ မည်၏ စသည်ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး ပွား
နေလျှင် အမှတ်ရနေသည်မည်ကြောင်း မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိမှာ
ဖွင့်ပြထားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလို အမှတ်ရနေရမှာကလဲ
တကြိမ်တခါမျှ တခဏမျှမဟုတ်ဘူး၊ ကာမကိလေသာတွေကို
မပယ်နိုင်သေးမချင်း အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေရမှာ ဖြစ်တယ်။
ဒါကြောင့် ဒီသုတ်နောက်ဆုံးဂါထာမှာ “သဒါသတော-အခါ
ခပ်သိမ်း အမှတ်ရလျက်” လို့ ဟောထားတယ်။ ဒီဂါထာ
ဒီအပိုဒ်မှာတော့ အက္ခရာက ရှစ်လုံးပြည့်နေလို့ အဲဒီ သဒါပုဒ်ကို
မထည့်နိုင်တဲ့အတွက် “သတော- အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍” လို့
ဒါလောက်သာ ဟောထားခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဆိုလိုတဲ့ အနက်
အားဖြင့်တော့ အဲဒီနောက်ဆုံး ဂါထာနှင့် အတူတူပါဘဲ။ ဒါ

တေတ္ထအကြိမ်

ကြောင့် “သတော-နေရာ ညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း အမှတ်
ရသည်ဖြစ်၍” ဆိုတဲ့ အနက်ကိုယူရတယ်။

ဒါကြောင့် သွားနေဆဲဆိုယင် ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်း
တိုင်း အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေရမယ်။ ရပ်နေဆဲ ဆိုယင်လဲ
ရပ်တည်မှုမှစ၍ ထင်ရှားပေါ်ရာကို အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေ
ရမယ်။ ထိုင်နေဆဲ ဆိုယင်လဲ ထိုင်မှုမှစ၍ ထင်ရှား ပေါ်ရာကို
အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေရမယ်။ ဘာမှ အထူးမှတ်စရာ မရှိယင်
ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှား
နေတဲ့ ကိုယ်အမူအရာကို အမြဲ မပြတ် အမှတ်ရနေ ရမယ်။
လဲလျောင်းနေဆဲ ဆိုယင်လဲ လဲလျောင်းမှုမှစ၍ ထင်ရှားပေါ်
ရာကို အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေရမယ်။ အဲဒီအခါလဲ အထူးမရှိ
ယင် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းမှုပိန်မှုကိုဘဲ အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေ
ရမယ်။ ကွေးမှု ဆန့်မှု လှုပ်ရှားမှု ပြုပြင်မှုရှိယင်လဲ အဲဒါတွေကို
အမှတ်ရနေရမယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ကိုယ်အမူအရာ ရုပ်အပေါင်းကို
အမှတ်ရပြီး သိတဲ့ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ယင်လဲ
ပွားနေရမယ်။

ညောင်းမှု ပူမှု နာကျင်ကိုက်ခဲမှု အစရှိသော ခံစားမှု
ဝေဒနာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီဝေဒနာကို ရှုမှတ်
ပြီးသိတဲ့ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားနေရမယ်။ စိတ်
ကူးကြံစည်မှု ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီ စိတ်အမူအရာ
ကို ရှုမှတ်ပြီး သိတဲ့ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားနေ
ရမယ်။ မြင်မှု ကြားမှု လိုချင်နှစ်သက်မှု အစရှိသော သဘော

တရားများ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီသဘောတရားတွေကို ရှုမှတ်ပြီးသိတဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားနေရမယ်။ အဲဒီလို အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်ပြီး သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပွားစေလျက် အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေယင် အဲဒီ ကာမတဏှာကို လွန်မြောက် သွားနိုင်ပါတယ်-တဲ့။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုယင်-

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေတိုင်း ရှုမှတ်နေတိုင်း ကာမအာရုံဆီ စိတ်မထောက်ရ သောကြောင့် လိုချင်နှစ်သက်မှုတဏှာ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲလဲ ငြိမ်းနေတယ်။ လိုချင်နှစ်သက်ဖွယ် ကာမအာရုံကို မြင်ရ ကြားရ တွေ့သိ ရသော အခါ၌လဲ မြင်တယ် ကြားတယ် တွေ့တယ် သိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောကို သိမြင်နေသောကြောင့် အဲဒီ ကာမအာရုံတွေမှာ လိုချင်နှစ်သက်မှု ဖြစ်ခွင့် မရှိသောအားဖြင့်လဲ ငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဖြင့် အာရမ္မဏာနုသယကို ပယ်တာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို အဲဒီလိုရှုမှတ်နေယင်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်ပြီး အရိယ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုသွားတယ်။ အဲဒီလို မျက်မှောက်ပြုသွားရာမှာ သောတာပတ္တိမဂ် သကဒါဂါမိမဂ်တို့ဖြင့် အပါယ်ကျ စေနိုင်တဲ့ ကာမတဏှာ ရှုခင်း ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမတဏှာ ဆိုတာတွေကို မမြင် နိုင်အောင် အမြဲမပြတ် ပယ်သွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ကာမတဏှာ ဟူသမျှကို အမြဲမပြတ်ပယ်သွားတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် လိုချင်နှစ်သက်မှု ဟူသမျှကို လုံးဝမဖြစ်နိုင်အောင် ပယ်သွားတယ်။

တေတ္ထသင်္ကြံ

ကမဂုဏ်အဆာပြေအောင် အားထုတ်နည်း ၂၇

အဲဒီ အရိယမဂ် လေးပါးဖြင့် ပယ်တာကတော့ သန္တာနာ-
နုသယခေါ်တဲ့ အရင်းအမြစ် တဏှာကို ပယ်စွန့် လွန်မြောက်
သွားတာဘဲ။ အဲဒီလို နှစ်သက်သာယာတတ်တဲ့ တဏှာဟူသမျှ
ကို လုံးဝပယ်နိုင် လွန်မြောက်နိုင်သည်အထိ ရှုမှတ် သွားဘို့ရာ
မြတ်စွာဘုရားက-

သော၊ မြေဆိုးပမာ ကြောက်ရွံ့ကာဖြင့် ငါးဖြာ အာရုံ
ကမဂုဏ်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကေ၊
လောက၌။ ဝါ-လောကဟု ဆိုအပ်သော ကမဂုဏ် အာရုံ
ဟူသမျှ၌။ ဝိသတ္တိကံ၊ ပြန့်နှံ့လျက် ငြိကပ် တွယ်တာတတ်
သော။ ဣမံ၊ ဤတဏှာကို သတော၊ အမှတ်ရလျက်၊ ဝါ-
အမှတ်ရနေသောကြောင့်။ သမတိဝတ္တတိ၊ စွန့်ပယ်ရှောင်ရှား
ကျော်လွန်၍ သွားနိုင်ပေ၏ - လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။
အဲဒါကို-

မြေရှောင်သည့်နည်း၊ ကာမပယ်၊ ငြိတွယ် လွန်မြောက်
လေတော့သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြ
ရမယ်။

(၃) မြေရှောင်သည့်နည်း၊ ကာမပယ်၊ ငြိတွယ်လွန်မြောက်
လေတော့သည်း

မြေဆိုးကို ခြေဖြင့် မနင်းမိ မတိုက်မိအောင် ရှောင်သကဲ့
သို့ လိုချင်နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံ ကမဂုဏ်တွေကို ရှောင်ကြဉ်
စွန့်ပယ်လိုရှိယင် ကာမ အာရုံတွေမှာ အနှံ့အပြား ငြိကပ်
တော့အကြိမ်

၂၈

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

တယ်တာတတ်တဲ့ တဏှာကို လွန်မြောက် သွားနိုင်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ထက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆိုယင်တော့—

(၃-က) ကာမဂုဏ်မှာ၊ မြေပမာ၊ ကြောက်ကာ ရှောင်ကြဉ်နေသူသည်။

(၃-ခ) လောကပြန့်လတ်၊ တဏှာငတ်၊ ရှုမှတ် လွန်မြောက်နိုင်ပေသည်—

လို့လဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်တဲ့ ဆင်းရဲကိုအလိုမရှိလျှင် မြေဆိုးလိုဘဲ ကြောက်ရွံ့ပြီးရှောင်ကြဉ်ပါတဲ့၊ ဒါပေမဲ့ သတ္တဝါတွေက ကာမဂုဏ်ကို မြေဆိုးလို မကြောက်ကြဘူး၊ လှပမွှေးကြိုင်တဲ့ ပန်းများလိုပင် ယုယုယယနဲ့ မြတ်နိုးနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်နဲ့စပ်တဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ့ရောက်နေကြတာဘဲ၊ အဲဒီလို ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေကြရပုံနဲ့ ကာမဂုဏ်၏ သရုပ်ကို ထုတ်ပြတော်မူလိုတဲ့အတွက်—

၄။ ဓဇတ္ထံ ဝတ္ထု၊ ဟိရညံ ဝါ၊ ဂဝဿံ ဒါသပေါရိသံ၊
ထိယော ဗန္ဓု၊ ပုထုကာမေ၊ ယော နရော အနုဂိဇ္ဈတိ၊

၅။ အဗလာ နံ ဗလိယန္တိ၊ မဒ္ဒန္တေ'နံ ပရိဿယာ။
တတော နံ ဒုက္ခမန္တေတိ၊ နာဝံ ဘိန္နမိဝေ၊ ဒကံ—
လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ဓဇတ္ထံ၊ လယ်ကိုင်း။ ဝတ္ထု၊ ယာကိုင်း။ ဝါ—အိမ်ထုမြေ
မြဲထုမြေ စသော မြေထုကိုင်း။ ဟိရညံ ဝါ၊ ရွှေငွေ စသော
ဓာတ္တုအကြိမ်

ဒီလိုကာမဂုဏ်တွေ တပ်မက်နေယင်

၂၉

အိမ်တွင်းပစ္စည်းကို၎င်း။ ဂဝဿံ၊ နွားမြင်းစသော သက်ရှိဥစ္စာ
 ကို၎င်း။ ဧါသပေါရိသံ၊ ကျွန် အစေခံအလုပ်သမား အခြွေအရံ
 အပေါင်းကို ၎င်း။ ထိယော၊ မိန်းမတို့ကို၎င်း။ ဗန္ဓု၊ ဆွေမျိုး
 မိတ်ဆွေအပေါင်းအဖော်တို့ကို၎င်း။ ပုထု ကာမေ၊ ထိုမှတစ်ပါး
 များစွာသော နှစ်သက်လိုချင်ဘွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို၎င်း။
 ယော နဏေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုဂိဗ္ဗတိ၊ အစဉ်မပြတ်
 ငြိတွယ်ကပ်လျက် တပ်မက်စွဲလမ်းနေ၏။ နံ၊ ထိုတပ်မက်စွဲလမ်း
 နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဗလော၊ အားနည်းသော ကိလေသာ
 တို့က။ ဗလီယန္တိ၊ အားကြီးသလိုပင် ဆွဲငင်နိုင်ထက် နှိပ်စက်
 လွှမ်းမိုးကြလေကုန်၏။

ဒီလိုကာမဂုဏ်တွေ တပ်မက်နေယင်

လယ်တို့ ယာတို့ ရွှေငွေတို့ အစရှိတဲ့ သက်မဲ့ ကာမဂုဏ်
 ပစ္စည်းတွေကို တပ်မက်နေလို့ရှိယင်လဲ နောက်ပြီးတော့ နွား
 မြင်း အစရှိတဲ့ သက်ရှိပစ္စည်းတွေ၊ ကျွန်အစေခံ အလုပ်သမား
 တွေ၊ ယောက်ျားများမှာ အိမ်ရှင်မ အမျိုးသမီးတွေ၊ မိန်းမ
 များမှာ ဆိုဃင်တော့ အိမ်ရှင်အမျိုးသား ယောက်ျား သား
 သမီးတွေ ဒီလိုသက်ရှိ ကာမဂုဏ်တွေကို တပ်မက်နေလို့ ရှိယင်
 တဲ့၊ အဲဒီလို ကာမဂုဏ်တွေကို တပ်မက်သာယာ တွယ်ဘာနေ
 တဲ့ ယောက်ျား မိန်းမပုဂ္ဂိုလ်ကို အဲဒီ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ဆိုင်တဲ့
 ကိလေသာတွေက လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် တတ်ကြပါတယ်တဲ့၊ ဘယ်
 လို ကိလေသာတွေက နှိပ်စက်တတ်ပါသလဲဆိုယင် အဲဒီ ကာမ

တေတ္ထအကြိမ်

၃၀

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

ဂုဏ်တွေကို သာယာတပ်မက်နေတဲ့ လောဘ ကိလေသာတွေက
လဲ ဘယ်သွားလိုက်အုံး ဘာလုပ်လိုက်အုံး စသည်ဖြင့် စေခိုင်း
ပြီးတော့ နှိပ်စက်တတ်ကြတယ်။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေ ပျက်စီး
ဆုံးပါးသွားမည့် အရေးကို တွေးပြီးတော့ စိတ်နှလုံးမသာတဲ့
ဒေါမနဿနှင့်တကွ သည်းမခံနိုင်တဲ့ ဒေါသကိလေသာ တွေက
လဲ ပူပန်ပင်ပန်း စေပြီးတော့ နှိပ်စက်တတ်ကြတယ်။ အဲဒီ
ကာမဂုဏ်တွေ ပျက်စီးသွားတဲ့ အခါကျတော့လဲ အဲဒီ နှလုံး
မသာမှုနဲ့ ဒေါသ ကိလေသာတွေက မနေသာ မထိုင်သာ
ဖြစ်အောင် ပူဆွေးစေပြီးတော့ နှိပ်စက်တတ်ကြတယ်။ မာနတို့
ဣဿာတို့ မစ္ဆရိယတို့ ဒီလို ကိလေသာတွေကလဲ နှိပ်စက်
တတ်ကြတယ်။

အဲဒီလို ကိလေသာတွေက နှိပ်စက်ကြတာဟာ သူတို့က
အင်အား ကောင်းလွန်းလို့လား ဆိုတော့-အဲဒီ ကိလေသာ
တွေက အပလာ အင်အား မရှိကြပါဘူးတဲ့။ အားမရှိယင်
ဘာကြောင့် နှိပ်စက် နိုင်ကြသလဲ ဆိုတော့ ကာမဂုဏ်တွေ
တပ်မက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သဒ္ဓါ ဝီရိယ သံတိ သမာဓိ ပညာ
ဆိုတဲ့ ခွန်အားမရှိတဲ့အတွက် အားမရှိတဲ့ ကိလေသာ တွေက
လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် နိုင်ကြတာတဲ့။ ဘာလို့လဲဆိုယင် ပြုလုပ်ပြုချင်
ဆွေးမြေ့နေတဲ့ အိမ်အိုကလေးကို အားမကြီးလှတဲ့ လေးက
တိုက်ဖြို သွားသလိုပါဘဲ။ ဒီစကားဖြင့် သဒ္ဓါ အစရှိသော
ခွန်အားမရှိတဲ့သူကို အင်အားမရှိတဲ့ထုဂ ဒေါသ အစရှိသော
ကိလေသာတွေက အနိုင်အထက် နှိပ်စက်လွှမ်းမိုး တတ်တယ်။

ဓမ္မစာအုပ်

နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှု ဘာဝနာ အမှုတို့ဖြင့် သဒ္ဓါ အစရှိသော ခွန်အားရှိနေတဲ့သူကိုတော့ အဲဒီကိလေသာတွေက မနှိပ်စက် နိုင်ဘူးဆိုတာကို ထင်ရှားပြတော်မူပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကိလေသာ အလို လိုက်နေရသေးယင် သဒ္ဓါ အစရှိသောခွန်အား နည်းနေသေးတယ် ဆိုတာ သိပြီးတော့ သဒ္ဓါအစရှိသော ခွန်အားနှင့် ပြည့်စုံအောင် တရားနာခြင်း တရားနှလုံးသွင်းခြင်း တရားအားထုတ်ခြင်းများဖြင့် ခံနိုင်ရည် ရှိအောင် ပြုပြင်ကြဆိုရာ လိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့—

နော်၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို နှစ်သက်တပ်စွဲနေသော ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကို။ ပရိယယာ၊ အပြင်ပရန်သူ၊ အတွင်းရန်သူ တို့သည်။ မဒ္ဒန္တိ၊ နှိမ်နင်းချေဖျက် နှိပ်စက်ကြလေကုန် တော့၏—တဲ့။

ကာမဂုဏ်တွေကို မက်မောနေတဲ့ သူဟာ ဘေးရန်ရှိတဲ့ အရပ်တွေမှာလဲ သွားရောက်ပြီး ရှာကြံရ လုပ်ကိုင်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှာကြံနေရာမှာ ခြင်္သေ့ ကျား ဝက်ဝံ မြေစသည် ရှိတဲ့ အရပ်မှာဆိုယင် အဲဒီလို သားရဲတိရစ္ဆာန် အပြင်ပ ရန်သူတွေကလဲ နှိပ်စက်တတ်ကြတယ်။ မြို့ထဲရွာထဲမှာ ဖြစ်ပေ မယ်လို့ မလုံခြုံတဲ့ အရပ်မှာဆိုယင် သူခိုးစားပြ အစရှိတဲ့ အပြင်ပလူ ရန်သူတွေကလဲ နှိပ်စက်တတ်ကြတယ်။ စီးပွားရေးမှာ ပိုင်ဘက်ဖြစ်တဲ့ အပြင်ပလူ ရန်သူတွေကလဲ နှိပ်စက် တတ်ကြ တယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေကို ရှာကြံတဲ့

တေတ္ထအကြိမ်

အခါမှာဖြစ်စေ၊ မပျောက်မပျက်ရအောင် စောင့်ရှောက်ရတဲ့ အခါမှာ ဖြစ်စေ၊ မတရားပြုမိ ပြောမိ ကြံမိယင် ကာယ ဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက် ဆိုတဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အကုသိုလ်ကံတွေက ချက်ခြင်းလဲ မကောင်း ကျိုးပေးပြီး နှိပ်စက်တတ်တယ်။ နောင် သံသရာဘဝတွေမှာ အပါယ်လေးပါး စသည်၌ ရောက်စေပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တတ် တယ်။ အဲဒီ ဒုစရိုက် အကုသိုလ်ကံတွေကတော့ ကိုယ်တွင်းက ရန်သူတွေဘဲ။ ဒါကြောင့် “ပရိဿယာ၊ အပြင်အပ ရန်သူ အတွင်းရန်သူတို့သည်။ နေ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို နှစ်သက်တပ်စွဲ နေသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မဒ္ဒန္တိ၊ နှိမ်နင်းချေဖျက် နှိပ်စက်ကြ လေကုန်တော့၏”လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ ‘အဲဒါကို တိုတိုနဲ့ ဆောင်မှတ်ထားရအောင် “ကာမဂုဏ် တပ်မက်၊ နိုင်အထက်၊ နှိပ်စက်ခံရလေတော့သည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါ ကို ဆိုကြရမယ်။

(၄) ကာမဂုဏ် တပ်မက်၊ နိုင်အထက်၊ နှိပ်စက်ခံရလေ တော့သည်။

ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို တကယ် အကောင်း အမြတ်ကြီး ခံတွဲထင်ပြီး နှစ်သက်မက်မောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန် ခလးပါး အစရှိတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယ တရားတွေကို မပွားများနိုင် ဘူး၊ အားမထုတ်နိုင်ဘူး၊ ဒီလိုဘုရားတွေကို နာဘို့ရာတောင် ခလးလေးနက်နက် ထက်ထက်သန်သန် မရှိဘူး။ ဒါကြောင့်

ဓတုတ္တအကြိမ်

လှေကွဲထဲရေဝင်သလိုပင်

၃၃

အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ သမာဓိ ပညာ ဆိုတဲ့ ခွန်အားတွေ မရှိလို့ ခံနိုင်ရည် မရှိဘူး။ အလိုရှိတဲ့ ကာမဂုဏ် တွေ ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာလဲ အလွန်အမင်း တက်ကြွဝမ်းသာ တတ်တယ်။ မပြည့်စုံယင် ပျက်စီးသွားယင်လဲ အလွန်အမင်း စိတ်နှလုံး မသာခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်ရတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ရတာတွေဟာ သဒ္ဓါ အစရှိသော ခံနိုင်ရည် အင်အား မရှိတဲ့အတွက် အားမရတဲ့ ကိလေသတွေက အားရှိသလိုပင် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်း ခံနေရတာပါဘဲ။ နောက်ပြီး တော့ အဲဒီလို ခံနိုင်ရည်အင်အား မရှိတဲ့အတွက် အပြင်ပ ရန်သူတွေ အတွင်းရန်သူတွေရဲ့ အနှိပ်အစက်ကိုလဲ ခံနေရတယ်။ အဲဒီလို အဖက်ဖက်မှ အနှိပ်စက်ခံရတဲ့အတွက် ကာမဂုဏ်တွေ ကို တပ်မက်နေယင် အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ အတူ ဆင်းရဲတွေ ကလဲ တပါတည်း လိုက်ပါလာတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့်....

လှေကွဲထဲ ရေဝင်သလိုပင်

တခဏ၊ ထိုသို့အားမရှိသော ကိလေသတို့က အားကြီး သကဲ့သို့ပင် နိုင်ထက်ကလူ ပြုမှုနှိပ်စက်ခြင်း၊ အတွင်းအပြင် ရန်သူတို့က နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့်။ နံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သို့၊ ဒုက္ခ၊ မျက်မှောက်ဆင်းရဲ သံသရာဆင်းရဲ အပေါင်းသည်၊ အန္တော၊ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါ၍သာ နေလေဘာ၏။ (လိုက်ပါပုံက ဘာနှင့်တူပါသလဲဆိုတော့) ဘိနံ၊ ပေါက်ကွဲနေသော၊ နာဝံ၊ လှေထဲသို့၊ ဥဒကံ၊ ရေသည်၊ အန္တော၊ ဣဝ၊ မပြတ်ဘဲကာ

အာမယုတ္တန်—၃ (ဇောက္ခအကြိမ်)

လိုက်ပါသကဲ့သို့ပင် တူပါတယ်တဲ့၊ ဒိဉ္ဇပမာကတော့ မြစ်ထဲ
 ချောင်းကဲ ပင်လယ်အင်းအိုင်ထဲမှာ လှေဖြင့် သွားလာနေရ
 တဲ့ သူတွေက ပိုပြီး သဘောပေါက်ကြပါလိမ့်မယ်။ ရေလမ်း
 ခရီးမှာ လှေဖြင့် သွားနေတုန်း အဲဒီလိုက အကြောင်း တစုံ
 ထခုကြောင့် ပေါက်ကွဲ သွားယင် အဲဒီ အပေါက် အကွဲက
 ရေတွေ မပြတ်ဝင်နေတယ်၊ အပေါက်အကွဲသေးငယ်ယင် နဲ့နဲ့
 နဲ့နဲ့ ဝင်တယ်၊ အပေါက် အကွဲ ကြီးယင်တော့ အများကြီး
 ဝင်တယ်၊ အဲဒါလိုဘဲ ကာမဂုဏ်တွေကို မက်မော နှစ်သက်နေတဲ့
 သူမှာ ဆင်းရဲတွေက ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ တပါတည်း လိုက်ပါပြီး
 နှိပ်စက်နေတယ်၊ များများနှစ်သက် မက်မောနေယင် များများ
 ကြီး လိုက်ပါပြီး နှိပ်စက်ကြတယ်၊ လှေကဲ့လှေပေါက်ကို စီးရ
 တဲ့ သူမှာလိုဘဲ ကိလေသာတွေ ရန်သူတွေကြောင့် ဒုက္ခတွေ
 ဖောက်နေရတယ်၊ ကာမဂုဏ် အာရုံဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ ရွာရလို့လဲ
 ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ ရပြီးကာမဂုဏ်တွေကို စောင့်ရှောက်ရလို့လဲ
 ဒုက္ခရောက်ရတယ်၊ သူများက လုယူသွားမှာ ပျောက်ပျက်သွား
 မှာ စိုးရိမ်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခရောက်ရတယ်၊ ရေဘေး မီးဘေး
 သူခိုး ဓားပြဘေး စသည်ကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားလို့လဲ
 အကြီးအကျယ် ဒုက္ခရောက်ရတယ်၊ အဲဒီ ကာမဂုဏ် တွေနှင့်
 စပ်ပြီး ကိလေသာတွေဖြစ်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခရောက်ရတယ်၊ အဲဒီ
 ကိလေသာ အကုသိုလ်ကံတွေကြောင့် ငရဲဘုံစသည်ကို ရောက်
 ပြီးတော့လဲ အကြီး အကျယ် ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ရောက်ရတယ်၊
 ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက လှေကဲ့ လှေပေါက်ထဲ ရေတွေ
 မပြတ်ဝင်နေသလိုပင် ကာမဂုဏ်တွေ နှစ်သက် မက်မောနေသူ

ဓမ္မက္ခန္ဓာကြီး

လှေကဲ့သဲရေဝင်သလိုပင်

၃၅

မှာ ကိလေသာဆင်းရဲ အတွင်းအပြင် ရန်သူ ဆင်းရဲတွေက မပြတ်လိုက်ပါပြီး နှိပ်စက် နေတယ်လို့ ပေါ်လွင် ထင်ရှားစွာ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို တိုတိုနဲ့ ဆောင်မှတ်ထား ရအောင် “လှေကဲ့ ရေဝင်၊ ပုံအသွင်၊ အစဉ် ဒုက္ခ လိုက်နေ သည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

(၅) လှေကဲ့ရေဝင်၊ ပုံအသွင်၊ အစဉ်ဒုက္ခ လိုက်နေသည်။

ကာမဂုဏ်တွေ တပ်မက်နေသူကို လှေကဲ့သဲမှာ ရေတွေက အမြဲဝင်နေသလိုပင် ကိလေသာကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲတွေက ဧရာ အတွင်းအပြင် ရန်သူတို့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲတွေက ဧရာ မပြတ်လိုက်ပါပြီး နှိပ်စက်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဆင်းရဲတွေမှ လွတ်မြောက်ရအောင် ကာမဂုဏ်တွေကို ပယ် သင့်တဲ့အကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက ဝီလိဆက်ပြီး ဟောတော်မူ ပါတယ်။

(၆) တသ္မာ ဇန္တု သဒါ သတော၊ ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ။
တေ ပဟာယ တရေ ဩဃံ၊ နာဝံ သိတာဝ ပါရဂူ။

တသ္မာ၊ ကာမဂုဏ်ကို နှစ်သက် တပ်မက်နေလျှင် ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေက ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါလျက် နှိပ်စက် နေခြင်း ဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ဇန္တု၊ ဆင်းရဲကင်းလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒါ၊ နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါပေါ်သိမ်း၊ သတော၊ ကာယာနုပဿနာ၊ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ဖြင့် အမှတ်ရလျက်၊

တေတုတ္ထအကြိမ်

၃၆

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

ကာမာနိ၊ နှစ်သက် လိုချင်ဘွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပရိ
ဝဠေယေ၊ လွတ်လွတ်ကင်းအောင် ရှောင်ကွင်း ပယ်ရှားလိုက်
ရာ၏။

ရွှေပိုင်း ဂါထာများမှာ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကာမဂုဏ်အာရုံ
ဝတ္ထုတွေ လိုချင်နှစ်သက် တပ်မက်နေတဲ့ သူကို အားမရှိတဲ့
ကိလေသာ တွေကလဲ အနိုင်အထက် ပြုပြီး နှိပ်စက်ကြတယ်။
အပြင်ပ ရန်သူတွေကလဲ နှိပ်စက်ကြတယ်။ ကာယဒုစရိုက် အစ
ရှိတဲ့ အတွင်းရန်သူတွေကလဲ နှိပ်စက်ကြတယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ
စိတ်ဆင်းရဲတွေ သံသရာဆင်းရဲတွေကလဲ အစဉ်မပြတ်လိုက်ပြီး
နှိပ်စက်နေကြတယ်။ အဲဒီလို အဖက်ဖက်မှ နှိပ်စက် နေကြလို့
အနှိပ်စက်ခံနေရတယ်ဆိုတာကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်ပြီးတော့ ကာ
မဂုဏ်အာရုံတွေကို လွတ်လွတ် စွန့်ပယ်လိုက်ရမယ်တဲ့။ ဒီနေ့ဆု
မှာ ကာမဂုဏ်တွေ၏ အပြစ်ကိုပြသားတဲ့ အခြားသုတ္တန်တရား
စကားတွေလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ ထည့်သွင်း
ဖော်ပြဦးမယ်။ ဘယ်လိုပြထားသလဲဆိုယင်—

(၁) ကာမဂုဏ်တွေဟာ အရိုးနဲ့ထူတယ်

အဋ္ဌိကင်္ဂလူပမာ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာ—
သာ၊ အာဒိနဝေါ ဣတ္ထေ ဘိယျော။

ကာမာ၊ လိုချင် နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည်။
အဋ္ဌိကင်္ဂလူပမာ၊ အသား အသွေး၊ ကင်းကွာသည့် အရိုးပမာ
တူကုန်၏။ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ၊ များသော ဆင်းရဲ
စတုတ္ထအကြိမ်

(၁) ကာမဂုဏ်တွေဟာ အရိုးနဲ့တူတယ်

၃၇

ပင်ပန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဧတေ၊ ဤကာမဂုဏ်တို့၌၊
အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ဘိယျော၊ များစွာရှိ၏-တဲ့။

ကာမဂုဏ်တွေဟာ အသားအသွေးမရှိတဲ့ အရိုးလိုပင် သာ
ယာဘွယ်မရှိ၊ ဆင်းရဲပင်ပမ်းခြင်းကို များစွာ ဖြစ်စေတတ်ကြ
ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အပြစ်တွေကသာ များပါတယ်-တဲ့။
အရိုးနဲ့ တူပုံကတော့- သားသတ်သမားက အမဲရိုး တခုကို
အသား အသွေး ပြောင်အောင် ခြစ်ထုတ် ပြီးတော့ အနီး
အပါးမှာ စောင့်မျှော်နေတဲ့ ခွေးပိန် ခွေးငတ်ကလေးဆီ ပစ်
ပေးလိုက်ယင် အဲဒီ ခွေးပိန် ခွေးငတ်ကလေး တွေက အဲဒီ
အရိုးကို ဝမ်းပန်းတသားနဲ့ အတင်း ပြေးဟပ်တယ်။ အသား
အသွေးက ဘာမျှ မရှိတော့ပေမဲ့ အသား အသွေး အနံ့
ကလေးရတာနဲ့ ခဲလိုက် ဝါးလိုက် မြုံလိုက်နဲ့ လုပ်နေတယ်။
သူ့သွားရည်နဲ့သူ အရသာ ပေါ်သလို ရှိနေတယ်။ အကယ်၍
သာ သူ့သွားရည် မရှိယင်တော့ ဘာမျှ သာယာဘွယ် ရှိမှာ
မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ ခွေးပိန် ခွေးငတ် ကလေးဟာ အဲဒီ အရိုးကို
ခဲနေရုံနဲ့ သူ့မှာ အစာအငတ် ပြေပါမည်လား၊ အာဟာရ
ဓာတ်ပြည့်ပြီး အစာဝသွားပါမည်လား၊ အဆာငယ်လဲ မပြေ
နိုင်ဘူး၊ ဝလဲမဝနိုင်ဘူး။ အခြားအစာကို မရှာဘဲ၊ အဲဒီ အရိုး
ကိုသာ ဝါးနေယင် ဆင်းရဲ ပင်ပမ်းရုံ မျှသာ ရှိမှ-တဲ့။ အဲဒီ
ခွေးငတ်ရဲ့ အရိုးလိုပင် ကာမဂုဏ်တွေကလဲ သုံးဆောင်ရတဲ့သူရဲ့
နှစ်ဆက် သာယာမှုကြောင့်သာ ကောင်းသလိုလို ဖြစ်နေတာ
အဲ၊ ဟိုခွေးငတ်ကလေးမှာ သူ့သွားရည်နဲ့သူ အရသာပေါ်

စတုတ္ထအကြိမ်

နေသလိုပါဘဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲကသာ သာယာမှု မရှိဘူးဆိုယင် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေဟာ ဘာမျှ သာယာဘွယ် မရှိနိုင်ပါဘူး။ နေထိုင်မကောင်းတဲ့ လူမမာမှာ ဘယ်အာရုံမှ သာယာဘွယ် မရှိသလို ဖြစ်နေမှာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ် တွေဟာ အသား အသွေး ကင်းတဲ့ အရိုးလိုဘဲ သာယာဘွယ် မရှိဘူး။ သူ့အတွက် ရှာရ စောင့်ရှောက်ရ ကြောက်ကြစိုက်ရ ပူသန်ရနဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ တွေကသာ များတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး ကာမဂုဏ် တွေကို စွန့်ပယ်ရမယ်-တဲ့။

(၂) အသားတုံးနဲ့လဲ တူတယ်

“ကာမာ၊ လိုချင် နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ်ထိုသည်။ မံသပေသုပမာ၊ သားတစ်- အသားတုံးနှင့် တူကုန်၏” စသည် ဖြင့်လဲ ဟောတော်မူပါတယ်။

တူပုံကတော့-အသားတုံး တခုကို လင်းတ တကောင်က ဖြစ်စေ၊ စွန့်တကောင်က ဖြစ်စေ ချီသွားယင် အခြား လင်းတ တွေ စွန့်တွေက အဲဒီအသားတုံးကို ရချင်လို့ အဲဒီ ချီသွားတဲ့ လင်းတကို စွန့်ကို လိုက်ပြီး ထိုးကြ ဆိတ်ကြတယ်။ အထိုး အဆိတ်ခံရတဲ့ လင်းတက စွန့်က မခံနိုင်တဲ့အခါ အဲဒီ အသား တုံးကို စွန့်လိုက်တယ်။ အခြား တကောင်က အဲဒီ အသား ကို ကောက်ယူပြီး ချီသွားပြန်တယ်။ အဲဒီ အခါမှာ အခြား လင်းတတွေ စွန့်တွေက အဲဒီ အသားတုံးကို ကောက်ယူပြီး ချီသွားတဲ့ လင်းတကို စွန့်ကို လိုက်ပြီး ထိုးကြ ဆိတ်ကြပြန် တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် အသားတုံး ချီသွားတဲ့ လင်းတဖြစ်စေ စွန့်

တေတ္ထအကြိမ်

(၃) မြက်မီးရှူးနဲ့လဲ တူတယ်

၃၉

ဖြစ်စေ အထိုးအဆိတ်ခံရတယ်။ အသားတုံး စွန့်လွှတ်လိုက်တဲ့ လင်းတဖြစ်စေ၊ စွန့်ဖြစ်စေ အထိုးအဆိတ် မခံရတော့ဘဲ လွှတ် ငြိမ်းချမ်းသာသွားတယ်။ အဲဒီလိုပီတဲ ကာမဂုဏ်တွေ ဆိမ်း ပိုက်ထားတဲ့သူကို အခြားသူတွေက အခွင့်သာယာ နှိပ်စက်ကြ တယ်။ လုယူကြတယ်။ ဒါကတော့ အလွန်ဘဲ ထင်ရှားနေပါ တယ်။ စီးပွားရေးလောကမှာဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေး လောက မှာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ အိမ်ထောင်ရေး လောကမှာဘဲဖြစ်ဖြစ် ပြည့်စုံ နေတဲ့လူတွေကို မပြည့်စုံတဲ့လူတွေက အခွင့်ရယင် လုယက်ဖို့ရာ ကြံစည်နေကြတယ်။ တကယ်လဲ လုယက်ပြီး ယူကြတယ်။ သာသနာရေးဘက်မှာတောင်မှ ဘုန်းကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ထင်ရှား ကျော်ကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို စိတ်သဘော ညံ့ဖျင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေက အခွင့်ရယင် တိုက်ဖျက်လုယက်ဖို့ ကြံနေကြတာတွေ ရှိသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်တွေကို အသားတုံးလိုပင် အနှိပ်စက် အလုယက် ခံရခြင်း၏ အကြောင်း ဆင်းရဲကြောင်း ဘဲဆိုတာ ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။

(၃) မြက်မီးရှူးနဲ့လဲတူတယ်

ရှေးခေတ်တုန်းက ယခုခေတ်မှာလို လက်နှိပ်ခတ်မီးဆိုတာ မရှိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ညအခါ ခရီးသွားယင် ဝါးခြမ်းစိတ် များကိုဖြစ်ဖြစ်၊ ဒုတ်ချောင်းကလေးများကို ဖြစ်ဖြစ် စည်းပြီး တော့ အဲဒီ ဝါးခြမ်းစည်း ဒုတ်ချောင်းစည်းကို မီးရှို့ပြီး အဲဒီမီးအရောင်ဖြင့် သွားကြရတယ်။ အဲဒီလို မီးစည်းကို မီးရှူး လို့ ခေါ်တယ်။ မြက်တွေကို စုစည်းပြီး လုပ်ထားတဲ့ အဲဒီလို

စတုတ္ထအကြိမ်

မီးစည်းကို(တိဏုက္က) မြက်မီးရှူးလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ မြက်မီးရှူးကိုကိုင်ပြီး လေညှာ လေဆန်သွားယင် လေတိုက်ခတ်မှုကြောင့် မြက်မီးရှူးကို တခဏချင်း လောင်ပြီးတော့ လူ့ကိုလဲလောင်သွားတတ်တယ်။ မြက်မီးရှူးကို မစွန့်ယင် အဲဒီ မြက်မီးရှူးကို ကိုင်ထားတဲ့သူကို လောင်တတ်သလိုဘဲ ကာမဂုဏ်တွေ သိမ်းပိုက်ထားတဲ့သူကိုလဲ အဲဒီကာမဂုဏ်ခဲတွဲက ဒုက္ခပေးတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် “ကာမာ၊ ကာမဂုဏ် တို့သည်။ တိဏုက္ကပမာ၊ မြက်မီးရှူးနှင့် တူကြတယ်”လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့်အဲဒီ မြက်မီးရှူး ဥပမာဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။

(၄) မီးကျီးတွင်းနဲ့လဲ တူတယ်

“ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်လို့သည်။ အင်္ဂါရကာသုပမာ။ အသူတရာနက်သော မီးကျီးတွင်းနဲ့တူကြတယ်”လို့လဲ ဟောတော်မူပါတယ်။ မတ်သပ်ရပ်ပြီး အထက်ကို လက်ဆန့်ထားတဲ့ လူ၏ အရှည်အမြင့်ပမာဏကို တသူလို့ခေါ်တယ်။ ငါးတောင်ခန့်ရှိပါတယ်။ အသူတရာဆိုတော့ အတောင်ငါးရာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အသူတရာနက်တဲ့တွင်းကြီးထဲမှာ ဓဲရဲတောက်လောင်နေတဲ့ မီးကျီးတွေကလဲ အပြည့်ရှိနေတယ်ဆိုယင် အဲဒီ မီးကျီးတွင်းကြီး အနီးအပါးကိုတောင် သွားရမှာ ကြောက်ဖွယ် ကောင်းပါတယ်။ မိမိထက် အင်အားကြီးတဲ့ လူသန်ကြီးနှစ်ယောက်က တယောက်တဖက်စီ လက်မောင်းကိုဆွဲကိုင်ပြီး အဲဒီမီးကျီးတွင်းကြီးထဲ ပစ်ချမယ် ဆိုယင် မကြောက်ပေဘူးလား၊ လွတ်ထွက်တော့အကြိမ်

(၅) အိပ်မက်နဲ့လဲတူတယ်

၄၁

သွားနိုင်အောင် အားရှိသမျှမရုန်းရပေဘူးလား၊ ကာမဂုဏ် တွေဆိုတာကလဲ အဲဒီ မီးကျိုးတွင်းကြီးလိုပင် ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မီးကျိုးတွင်း လိုပင် ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ကာမဂုဏ် ဘွေကို စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။

(၅) အိပ်မက်နဲ့လဲ တူတယ်

“ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ သုပိနကူပမာ၊ အိပ်မက်နှင့် တူကြတယ်” လို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။ အိပ်မက်ဆိုတာ မက်ဘူးကြမှာချည်းပါဘဲ၊ အိပ်မက်ကောင်း များကိုမြင်မက်တဲ့အခါ အဲဒီလိုမြင်မက်နေတုန်းတော့ အဟုတ် တကယ်လိုဘဲ ထင်ရတယ်၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလဲ ဖြစ်နေတတ် တယ်၊ ဒါပေမဲ့ အိပ်ရာကနိုးလာတော့ အိပ်မက်ထဲက တွေ့ရ တာတွေဟာ ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ အဲဒါလိုဘဲ ကာမဂုဏ်အာရုံ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေဟာ သုံးဆောင်ခံစားနေရတုန်းတော့ ဟုတ် သလိုလုံဟန်သလိုလို ထင်ရတယ်၊ ပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဘာမှမရှိ တော့ဘူး၊ အဲဒီ ကာမဂုဏ် တွေကို ခံစားရအောင် ရွာရ ကြောင့်ကြစိုက်ရလို့ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းတာတွေကသာ များနေ တယ်၊ အဲဒါဟာအလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ အစားကောင်း တခု ရအောင် အလွန် ပင်ပင်ပန်းပန်း ရွာရလုပ်ကိုင်ရတယ်၊ စားတဲ့ အခါကျတော့ လျှာပေါ် တခဏလေးကံသာ အရသာပေါ်ပြီး မျိုချလိုက်တဲ့အခါ ဘာမှသာယာစရာမရှိတော့ဘူး၊ မြင်ရကြားရ နဲ့ရထိတွေ့ရတဲ့ ကာမဂုဏ်တွေလဲ ဒီလိုပဲ၊ မြင်နေရ ကြား

တွေ့အကြိမ်

၄၂

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

နေရ နံနေရ ထိတွေ့နေရတုန်း တခဏ ကလေးဘဲ ကောင်းတယ်လို့ ထင်နေရတယ်။ ပြီးသွားတော့ ဘာမှ ကောင်းတာမရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်တွေကို “အိပ်မက်လိုပင် တခဏလေးလောက် ခံစားရတာဘဲ၊ ပင်ပန်း ဆင်းရဲရတာတွေကသာ များတယ်” လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ စွန့်ပယ်ရမယ်—တဲ့။ ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်တွေကို ဆင်ခြင်ရန်ပြတဲ့ ဥပမာ (၅)ခု ပြီးသွားပြီ။ အဲဒါကို တိုတိုနဲ့ ဆောင်မှတ် ထားရအောင်။ “ရိုးသား ၂-နည်း၊ မြက်မီးစည်း၊ မီးကျိုး၊ အိပ်မက်တူပေသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ ကာမဂုဏ်တွေဟာ သာယာဘွယ် အသားအသွေး လုံးဝမရှိတဲ့ အရိုးနဲ့လဲ တူတယ်။ သိမ်းပိုက် ချီဆောင်နေတဲ့ လင်းတ စွန်ကို အထိုးအဆိတ်ခံရတဲ့ အသားတုံးနဲ့လဲ တူတယ်။ ၂-နည်းဆိုတာက အဲဒီဥပမာ ၂-နည်းနှင့် တူတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မြက်မီးစည်းနဲ့လဲ တူတယ်။ မီးကျိုးတွင်းနဲ့လဲ တူတယ်။ အိပ်မက်နဲ့လဲ တူတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ကဲ-အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

(၃) ရိုးသား ၂-နည်း၊ မြက်မီးစည်း၊ မီးကျိုး၊ အိပ်မက်တူပေသည်။

(၆) အငှါးပစ္စည်းနဲ့လဲတူတယ်

“ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ ယာစိတကူပမာ၊ ငှါးရမ်းထားသော ပစ္စည်းနှင့် တူကြသည်” ဟူ၍လဲ ဟောတော်မူပါတယ်။ အိုးခွက်ပန်ကန်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ် အဝတ်အထည်ဘဲ ဖြစ်တော့အကြိမ်

(၆) အငှါးပစ္စည်းနဲ့လဲဘူတယ်

၄၃

ဖြစ်၊ လက်ဝတ်လက်စားဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ သူတပါးထံက ငှားရမ်းပြီး သုံးဆောင်ရတယ် ဆိုယင် သူ့အချိန်စေ့တဲ့ အခါကျတော့ ပစ္စည်းရှင်ထံ ပြန်အပ်ရတယ်၊ အခိုက်အတန့်မျှသာ သုံးဆောင်ရတယ်၊ မန္တလေးမြို့လို တချို့မြို့များမှာ မင်္ဂလာဆောင်စသည် ပွဲခန့်ပွဲထိုင် အခမ်းအနား ကိစ္စများ ကျင်းပတဲ့အခါ စိန်ရွှေ လက်ဝတ် အဆင်တန်ဆာ မရှိတဲ့သူတွေမှာ အဲဒါတွေကို ငှားရမ်းပြီးတော့ ဝတ်ဆင်ရတယ်လို့ ကြားရတယ်၊ အဲဒီလို အခမ်းအနားမှာ ပစ္စည်းမရှိတဲ့ သူကပေမဲ့ ဝတ်ဆင်ထားလိုက်တာ ဝင်းဝင်းတောက်နေတယ်လို့ ဆိုတယ်၊ အဲဒါဟာ ဝတ်ဆင်ထားတုန်းတော့ အင်မတန် ကျက်သရေရှိပါတယ်၊ လှပတင့်တယ်နေပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့သူ့ အချိန်စေ့တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီငှားရမ်းထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို သူ့ဥစ္စာရှင်ထံ ပြန်အပ်ရတယ်၊ အမြဲတမ်း မသုံးရဘူး၊ အခိုက်အတန့်လောက်သာ သုံးရတယ်၊ ကာမဂုဏ်တွေ ဆိုတာကလဲ အဲဒီငှားရမ်းထားတဲ့ ပစ္စည်းများလိုဘဲ အခိုက်အတန့်မျှသာ သုံးဆောင်ရတယ်၊ အမြဲတမ်း သုံးဆောင်ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကနေ့ ကိုယ့်ပစ္စည်း ဟုတ်နေပေမယ့် လို့ နှက်ဖြန့်ကျယ် ကိုယ့်ပစ္စည်းမဟုတ်တော့ဘဲ ပျောက်ပျက်လဲ သွားတတ်တယ်၊ ရေဘေး၊ မီးဘေး၊ သူခိုး၊ ဓားပြဘေး၊ မင်းဘေး စသည်ကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးပြီးတော့လဲ သွားတတ်တယ်၊ အိမ်ထောင်ဘက်ချင်းဆိုယင် တကွဲတပြားစီလဲ ဖြစ်သွားတာရှိတတ်တယ်၊ နောက်ဆုံး သေတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီကာမဂုဏ်တွေကို အကုန်လုံးဘဲ စွန့်ပစ်ထားခဲ့ရတယ်၊ ဒါကြောင့် “ကာမဂုဏ်တွေဟာ ငှားရမ်းထားတဲ့ ပစ္စည်းနှင့်

စတုတ္ထအကြိမ်

တူတယ်”လို့ ဟောတော်မူတာဘဲ၊ ဒါလဲ အင်မတန် ဆီလျော်
တဲ့ ဥပမာပါဘဲ၊ ကာမဂုဏ်ခံစားတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်တယောက်
တည်းနဲ့ ခံစားလို့ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သက်ရှိသက်မဲ့ အပြင်ပဲ
အာရုံဝတ္ထုတွေနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး သုံးဆောင် ခံစားရတာဘဲ၊
အပြင်ပအာရုံကို မရယူင် မခံစားနိုင်ဘူး၊ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေ
ကို တ-တတနဲ့လဲ စိတ်ဆင်းရဲ နေတတ်တယ်၊ နောက်ပြီးတော့
ငှါးရမ်းထားတဲ့ အဝတ်အဆင်တန်ဆာတွေကို ပိုင်ရှင်ထံ ပြန်
မအပ်ပဲ ဝတ်ဆင်သုံးဆောင်နေယူင် ပစ္စည်းရှင်က လူပုံပရိသတ်
အများ ရွှေ့မှာလဲ အတင်း ပြန်သိမ်းတတ်တယ်၊ အဲဒီလို
အသိမ်းခံရတဲ့သူမှာ အရွက်တကွဲ အကျိုးနဲ့ဖြစ်ပြီး အလွန်
အမင်း စိတ်ဆင်းရဲရတယ်၊ အဲဒီလိုဘဲ ကာမဂုဏ်တွေကို ငါ
ဟာ ငါ့ဟာနဲ့ အလွန်အမင်း သာယာ နှစ်သက်နေတဲ့ သူမှာ
ရွှေ ငွေ စိန် ကျွေးက် လယ်ယာ အိမ် အစရှိသော သက်မဲ့
ကာမဂုဏ်တွေ၊ အိမ်ထောင်ဘက် အချွေအရံ အစရှိသော
သက်ရှိ ကာမဂုဏ်တွေ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေက ဘေးရန်
အန္တရာယ် တမျိုးမျိုးကြောင့် ပျက်စီးသွားယင် ကွဲကွာသွား
ယင် သာယာနှစ်သက် တပ်မက်နေတဲ့ သူမှာ အကြီးအကျယ်
စိတ်ဆင်းရဲရတယ်၊ ဧကဂါတမျိုးမျိုးယင်လဲ စွဲကပ်တတ်တယ်၊
ရှူးကြောင်ကြောင်ယင်လဲ ဖြစ်သွားတတ်တယ်၊ ရုတ်တရက် လဲ
သေသွားတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် “ကာမဂုဏ်တွေဟာ အခိုက်
အတန့်မျှ သုံးဆောင်သို့ ငှါးရမ်းထားတဲ့ ပစ္စည်းလိုပင်
အခိုက်အတန့်မျှ ခံစားရတာတွေဘဲ” လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ
ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။

(၇) သစ်သီးနဲ့လဲ တူတယ်

၄၅

(၇) သစ်သီးနဲ့လဲတူတယ်

လူတယောက်က အသီးရှိတဲ့ သစ်ပင်ပေါ်တက်ပြီး သစ်သီးတွေကို ခူးစားနေခိုက်မှာ အခြား လူတယောက်က သစ်သီးတွေကို လိုချင်တာနဲ့ အဲဒီ အပင်ကို အရင်းက ခုတ်လှဲတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီလို ခုတ်လှဲနေယင် သစ်ပင်ပေါ်က လူဟာ မြန်မြန် ဆင်းရလိမ့်မယ်၊ သစ်သီးတွေ မက်မောနေတာနဲ့ မဆင်းဘဲနေယင် အဲဒီသစ်ပင် လဲကျသွားတဲ့အခါ အဲဒီ အပေါ်ကလူလဲ လိမ့်ကျပြီး ခြေတွေ လက်တွေ ကျိုးယင်လဲ ကျိုးသွားမယ်၊ သေယင်လဲ သေသွားမယ်။ ကာမဂုဏ်တွေဟာလဲ အဲဒီ လူကို ကျိုးစေတတ် သေစေတတ်တဲ့ သစ်သီးများနဲ့ တူပါတယ်။ ကာမဂုဏ်တွေကို မစွန့်လွှတ်နိုင်ဘဲ မက်မောတယ်တာနေတဲ့သူကို စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ဓားပြ လူဆိုးတွေက ပစ္စည်းယူ လှူသတ်သွားပုံ၊ ရာဇဝင်ထဲမှာ မင်းကို သတ်ပြီး မင်းလုပ်ကြံပုံ၊ အင်အားကြီးတဲ့ မင်းတွေက အင်အားငယ်တဲ့ မင်းကို စစ်တိုက်ပြီး လုယူပုံ၊ သူ့ဇနီးလိုချင်တဲ့လူက ခင်ပွန်းလင်ကိုသတ်ပြီး အင်္ဂါစီးပုံ စသည်ဖြင့် မျက်မှောက် ဘဝတွင် ဒုက္ခပေးပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ ကာမဂုဏ်တွေအတွက် မကောင်းမှုပြုမိလို့ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး နောက်ဘဝများတွင် ဒုက္ခရောက်ရပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ ကာမဂုဏ်တွေစွန့်ပြီး တရားအားမထုတ်နိုင်လို့ သံသရာထဲမှာ အထပ်ထပ် အခါခါဖြစ်ဖြစ် ပြီး အိုရ နာရ သေရပုံ စိုးရိမ်ပူဆွေးရ ငိုကြွေးရ စသည်ဖြင့်

စတုတ္ထအကြိမ်

အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေရပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။
ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။
ရုက္ခဗလူပမာ၊ သစ်သီးပမာ တူကြတယ်” လို့လဲ ဟောတော်
မူပါတယ်။ အဲဒီလိုလဲ အပြစ်ကိုဆင်ခြင်ပြီး ကာမဂုဏ်တွေကို
စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။

(ဂ) ဓားစဉ်းတီးနဲ့လဲ တူတယ်

“ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ အသိသူနူပမာ၊ ဓားစဉ်း
တီးပမာ တူကြတယ်” လို့လဲ ဟောတော်မူပါတယ်။ အသိ-
သန်လျက်-ဆိုတာ လူ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆိတ်၊ သိုးတို့ကို ခုတ်သတ်
စရာ ဓားရှည်ပါဘဲ။ သူန-စဉ်းတီး-ဆိုတာကတော့ အဲဒီလို
ခုတ်သတ်ရာမှာ အောက်ခံတုံးပါဘဲ။ စဉ်းတုံးလို့လဲ ခေါ်ကြ
ပါတယ်။ အသတ်ခံရမည့် နွား၊ ကျွဲ၊ ဆိတ် သိုးများဟာ အဲဒီ
လို ဓားရှည်နဲ့ စဉ်းတုံးကို အလွန်ကြောက်ကြမှာပါဘဲ။ ရှေး
ခေတ်တုန်းက သေဒဏ်အပြစ် ကျရောက်တဲ့ လူများကိုလဲ အဲဒီ
လို စဉ်းတုံးပေါ်မှာ လယ်ပင်းကို တင်ပြီး သန်လျက်ခေါ်တဲ့
ဓားရှည်ကြီးနဲ့ ခုတ်သတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို အသက်ခံရမည့်
သူမှာ အဲဒီဓားနဲ့ စဉ်းတုံးကို မကြောက်ကြပေဘူးလား။ အင်
မတန် ကြောက်ရွာကြမှာဘဲ။ ယခုခေတ်မှာ ကြိုးမိန့် သေဒဏ်
ကျတဲ့ သူတွေလဲ ကြိုးစင်ကို ကြောက်ကြမှာဘဲ။ အဲဒါနဲ့လဲ
နှိုင်းယှဉ်ပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ ကာမဂုဏ်တွေကလဲ အဲဒီ ဓားနဲ့
စဉ်းတုံးလိုပင် ကြောက်စရာ တောင်းပါတယ်။ ကာမဂုဏ်

(၉) လုံတံကျင်နဲ့လဲ တူတယ်

၄၇

အတွက် နုဇေဝတံမူ ဖြစ်ပြီးတော့ လယ်အလုံးခံရပြီး သေရတဲ့ သူတွေဟာ အရင်းစစ်လိုက်တော့ ကာမဂုဏ် ကြောင့်ဘဲ၊ ကာမဂုဏ်က သတ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ကာမဂုဏ်အတွက် အကုသိုလ်ကံတွေပြုမိလို့ အပါယ်လေးပါးရောက်ပြီး အသတ် ခံရတာတွေ လယ်အလုံးခံရတာတွေဟာလဲ ကာမဂုဏ်ကြောင့် ဘဲ၊ ကာမဂုဏ်တွေ မက်မောနေလို့ သံသရာထဲမှာ အထပ်ထပ် အခါခါဖြစ်ပြီး တနည်းနည်းနဲ့ သေနေကြရ တာတွေဟာလဲ ကာမဂုဏ်ကြောင့်ဘဲ။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်တွေဟာ စဉ့်တုံး ပေါ်မှာ တင်ပြီး ဓားနဲ့ လှီးသတ်သလိုပင် သတ်တတ်တယ်။ သတ်တတ်လို့ ဓားစဉ်းတီးနဲ့ တူတယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ပြီး တော့လဲ ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။

(၉) လုံတံကျင်နဲ့လဲ တူတယ်

“ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ သတ္တိသူလူပမာ၊ လုံတံကျင် တို့နှင့် တူကြသည်” လို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူ ပါတယ်။ လုံနှင့် အထိုးခံရမည့် သူမှာ လုံကိုကြောက်မှာဘဲ၊ တံကျင်အလျှိုခံရမည့်သူမှာ တံကျင်ကိုကြောက်မှာဘဲ၊ တံကျင် ဆိုတာ ငါးများကို တံစို့ထိုးထားရာက တံစို့မျိုးပါဘဲ၊ ရှေး ခေတ်က မင်းများဟာ နုဇေဝတံပြစ်မှု ကျူးလွန်သူ အချို့ကို တံစို့ တံကျင်နဲ့ လျှိုထိုးပြီး နှိပ်စက်ကြ သတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို လုံနဲ့ တံကျင်နဲ့ အထိုးခံရမည့် သူမှာ လုံနဲ့ တံကျင်ဟာ ကြောက်စရာ ကောင်းသလိုဘဲ ကာမဂုဏ်တွေလဲ ကြောက်စရာ

စတုတ္ထအကြိမ်

ကောင်းပါတယ်တဲ့။ ကာမဂုဏ်တွေဟာ နှစ်သက် လက်ခံမိယဉ်
မစွန့်လွှတ်နိုင်အောင် စိတ်နှလုံးထဲမှာ စွဲဝင်နေတတ်တယ်။ တချို့
အမျိုးသမီးကလေးတွေ အမျိုးသားကလေးတွေဟာ အမျိုးကွဲ
ဘာသာကွဲ အခြေအနေကွဲ ဖြစ်တဲ့ အမျိုးသား အမျိုးသမီး
ကလေးများကို ချစ်ခင်မိရာမှ မိဘလူကြီး တွေက ဘယ်လို
အပြစ်ပြောပြီး ဆုံးမပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ စွဲလန်းမှုကို ပြန်မနှုတ်နိုင်
တော့ဘူး။ သူတို့သဘောအတိုင်း အိမ်ထောင်ပြုကြလို့ အတိ
ဒုက္ခ ရောက်သွား ကြတာလဲ ရှိတယ်။ အယူမှားပြီး ဒုက္ခ
ရောက်သွား ကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ တချို့မှာ သေရာ သေ
ကြောင်းကြုံပြီး သေသည်အထိ ဒုက္ခရောက်သွားကြတာတွေလဲ
ရှိတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံတွေဟာ လုံတံကျင်များ စူးပင်သလို
ကိလေသာကာမ အစွဲတွေက အလွန်အကျွံ စူးဝင်ပြီးဒုက္ခပေးပုံ
ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ကာမဂုဏ် အကြောင်းပြုပြီး မကောင်း
မှုကို ပြုမိလို့ တံကျင် အလျှိုခံရတာတွေ၊ အပါယ်လေးပါး
ရောက်ပြီး ဆင်းရဲရတာတွေ၊ ဘဝအသစ်အသစ် ထပ်ခါထပ်ခါ
ဖြစ်ပြီး အထပ်ထပ်သေနေကြရတာတွေ၊ ဒါတွေဟာလဲ ကာမ
ဂုဏ်လုံ ကာမဂုဏ်တံကျင်စူးပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရတာတွေ
ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ကာမဂုဏ်တွေကို
စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။ နောက်ထပ် ဥပမာ လေးခု ပြီးသွားပြန်ပြီ၊
အဲဒီ လေးခုကို တိုတိုနဲ့ ဆောင်မှတ်ထား ရအောင် “ငှါးရမ်း
သစ်သီး၊ ဓားစဉ်းတီး၊ တနည်းလုံတံကျင်တူသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်
စီသားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

စတုတ္ထအကြိမ်

(၁၁) မီးပုံကြီးနဲ့လဲ တူတယ်

၄၉

(ဂ) ငှါးရမ်းသစ်သီး၊ ဓားစဉ်းတီး၊ တနည်း လှံတံကျင် တူသည်။

ကာမဂုဏ်တွေဟာ ငှါးရမ်းထားတဲ့ ပစ္စည်းလိုဘဲ အခိုက် အတန့်လောက်သာ ခံစားရတယ်။ သစ်သီးလိုဘဲ တပ်မက်စေ ပြီးတော့ ဆင်းရဲစရာကစေ တတ်တယ်။ ဓားနဲ့ စင်းတုံး လိုဘဲ ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်။ လှံတံကျင်လိုဘဲ စိတ်ထဲမှာ စွဲဝင် နေတတ်တယ်။ ကြောက်စရာလဲ ကောင်းတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒါပါဘဲ။

(၁၀) မြွေခေါင်းနဲ့လဲတူတယ်

“ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ သပ္ပသိဇ္ဈပမာ၊ မြွေ၏ ခေါင်းနှင့် တူကြသည်” လို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက အခြားသုတ် တွေမှာ ဟောတော်မူ ပါသေးတယ်။ ဒါကတော့ ဒီသုတ် တတိယဂါထာမှာ “မြွေ၏ခေါင်းကို ခြေဖြင့် မနင်းမိ မတိုက်မိ ဆောင် ရှောင်သလိုဘဲ ကာမဂုဏ်တွေကို ရှောင်ရမယ်” လို့ ဟောထားတဲ့ စကားနဲ့ အတူတူပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဥပမာကို တော့ ထပ်ပြောဖို့ မလိုပါဘူး။

(၁၁) မီးပုံကြီးနဲ့လဲ တူတယ်

“ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓုပမာ၊ မီးပုံကြီး နှင့် တူကြတယ်” လို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူ နဲ့ပါ တယ်။ မီးပုံကြီးဆိုတာ မီးတောက် မီးလျှံ အစုအပုံကြီးကို

ကဗျာဆုတ္တန်—၄ (ဧကုတ္တအကြိမ်)

ဆိုတာပါဘဲ။ အဲဒီ မီးတောက်မီးလျှံ အစုအဝေး မီးပုံကြီးဟာ အနီးအပါး ကပ်လာတဲ့သူကို ပူလောင်စေ တတ်တယ်။ အဲဒီ မီးတောက် မီးလျှံ အစုအပုံကြီးကို ပွေ့ဖက်လိုက်မယ် ဆိုယင်တော့ အဲဒီလူကို ပူလောင်ပြီး သေစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မီးတောက် မီးလျှံ အစုအပုံကြီးကို သိတတ် လိမ္မာတဲ့ လူတွေက အနီးအပါးသို့ မကပ်ပဲ ရှောင်ကြပါတယ်။ မီးပူဖြင့် ကင်ပြီး လုပ်စရာရှိတောင်မှ ခပ်ဝေးဝေးကနေပြီး မီးကင်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ယင်လဲ မိမိကိုယ်ကို မပူအောင် အကွယ်အကာ ယူပြီး မီးကင်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မသိတတ်တဲ့ ပိုးဖလံခေတ် ခုန်ပျံတတ်တဲ့ ပိုးကောင်ကလေးများ ကတော့ အဲဒီ မီးလျှံ မီးတောက်ကို ဘယ်လိုထင်မြင်လို့လဲ မပြောတတ်ပါဘူး။ သူတို့ ကတော့ မီးတောက် မီးလျှံထဲ အတင်းခုန်ပျံပြီး တိုးဝင်ကြတော့တာဘဲ။ (ပိုးဖလံ-ဟူသော စကားသည် ပိုးပျံ-ဟူသော စကားနှင့် ထပ်တူပင် ဖြစ်သည်။ ပုဂံခေတ်က ပျံ=ဟူသော စကားကို ဖွဲ့-ဟု ရေးသည်။ ထားဝယ်နယ်အရပ်၌ ယခုထက်ထိ ငှက်ဖွဲ့သွားသည် စသည်ဖြင့် ပြောဆိုနေကြသည်။ ပုဂံခေတ်မှ စကားပင်ဟု ယူဘွယ်ရှိ၏။ ထိုဖွဲ့=မှ ဖွဲ့-ဟူ၍၎င်း၊ ထိုမှတဖန် ဖလံ-ဟူ၍၎င်း ဖြစ်လာသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပိုးဖလံ-ဟူသည်မှာ ပိုးပျံ-ဟူသော ယခုခေတ်စကားနှင့် ထပ်တူပင်။ ထို့ကြောင့် ပိုးဖလံ-ဟူသည်မှာ ပိုးပျံ-ပျံတတ် ခုန်တတ်သော ပိုးကောင်ဟု ဆိုလို၏။) အဲဒီလို မသိတတ်တဲ့ ပိုးဖလံကောင်ကဲ့သို့ မီးပုံကြီး ပမာ ကာမဂုဏ်ထဲသို့ မတိုးမဝင်သင့် ကြောင်းကို ထင်ရှား သိစေလိုတဲ့အတွက် ထွတ်ခေါင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ပိုး

စတုတ္ထအကြိမ်

(၁၁) မီးပုံကြီးနဲ့လဲ တူတယ်

၅၁

ဖလံမျိုး၊ မီးကိုတိုး၊ ကိုယ်ကျိုးနဲ့လုပ်ပြီ” လို့ စပ်ဆိုတော် မူခဲ့ ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ လူတွေ အများကတော့ အဲဒီ ပိုးဖလံကောင် တွေလိုပင် မီးပုံကြီးလို ပူလောင် စေတတ်တဲ့ ကာမဂုဏ်တွေ ထဲကို အတင်းတိုးဝင်နေကြတယ်။ ကာမဂုဏ်တွေကို များများ ရအောင်ဘဲ ရှာကြတယ်။ ခိုးမှ ရမယ်ဆိုယင် ခိုးတတ်ကြတယ်၊ လုယူမှ ရမယ်ဆိုယင် လုယက်တတ်ကြတယ်။ သတ်မှ ရမယ် ဆိုယင်လဲ သတ်တတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ရာဇဝင်ထဲမှာရော ပိဋကစာပေတွေ ထဲမှာရော ခမည်းတော် (ဖခင်) ကိုတောင် သတ်ပြီး မင်းစည်းစိမ်ကို ယူကြတာတွေ များစွာ တွေ့ရ တာဘဲ။ သို့ပေမဲ့ သံသရာ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ချင်တဲ့ ဆူတော်ကောင်းတွေ ကတော့ ကာမဂုဏ်တွေကို မီးပုံကြီးလိုပင် အပြစ်မြင်ပြီး စွန့်ပယ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မီးပုံကြီး လိုပင် ကြောက်ပြီး ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပယ်ရမယ်တဲ့။ ယခု ဥပမာ ၂-ခုနှင့်ဆိုယင် ဥပမာ ၁၁-ခု ပြည့်စုံသွားပြီ။ ဒါကြောင့် “မြွေခေါင်း၊ မီးလျှံ၊ ဆဲတတန်၊ တူဟန်ရွှ၍ ပယ်ရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီတားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၉) မြွေခေါင်း၊မီးလျှံ၊ ဆဲတတန်၊ တူဟန်ရွှ၍ ပယ်ရမည်။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အရိုး၊ အသားတုံး၊ မြက်မီးရှူး၊ မီးကျိုး တွင်း အစရှိသော ၁၁-ပါးသော ဥပမာတို့ဖြင့် ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်တွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ နှစ်သက် လိုချင်တတ်တဲ့

ဓမ္မက္ခန္ဓာကြိမ်

၅၂

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

ကိလေသာ ကာမကို စွန့်ပယ်သော အားဖြင့် ဝတ္ထု အာရုံ ကာမဂုဏ်တွေကို ရှောင်ကြဉ်ပယ်စွန့်ရမယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက—

တဿှာ၊ ကာမဂုဏ်ကို နှစ်သက် တပ်မက်နေလျှင် ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေက ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါလျက် နှိပ်စက်နေခြင်း ဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ဇန္တု၊ ဆင်းရဲ ကင်းကွာ ချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒါ၊ နေထေ့ညဉ့်ပါ အခါ ခပ်သိမ်း။ တတော၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ဖြင့် အမှတ်ရလျက်။ ကာမာနိ၊ နှစ်သက် လိုချင်ဘွယ် အာရုံ ကာမ ဂုဏ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယေ၊ လွတ်လွတ် ကင်းအောင် ရှောင်ကွင်း ပယ်ရှားလိုက်ရာ၏-လို့ ညွှန်ကြားဟောပြတော် မူပါတယ်။

ရှောင်ပယ်နည်း

အဲဒီမှာ ဘယ်လိုပြုလုပ်ပြီး ရှောင်ကြဉ်ရ ပယ်ရပါမည်လဲ ဆိုတဲ့မေးဘွယ်အချက်ကို “သဒါသတော၊ အခါခပ်သိမ်း အမှတ် ရလျက် ရှောင်ကြဉ်ရ ပယ်ရမယ်” လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ အခါခပ်သိမ်း ဆိုတာကို မဟာနိဋ္ဌေသ ပါဠိခတ်က— “ပုရေဘတ္တံ ပစ္စာဘတ္တံ— နေခင်းမှာ ဆိုယင် ဆွမ်းမစားမီ နံနက်ပိုင်းရော၊ ဆွမ်းစားပြီးနောက် နေ့လည်ပိုင်းရော ညနေ ပိုင်းရော အခါခပ်သိမ်း၊ ပုရိမံ ယာမံ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ပစ္စိမံ ယာမံ- ညဉ့်အခါဆိုယင် ညဉ့်ဦးယာမံရော သန်းခေါင်ယာမံ

စတုတ္ထအကြိမ်

ရော မိုးသောက်ယာမ်ရော အခါခပ်သိမ်း၊ ကာဠေ ဇုဏ္ဏေ-တလ အတွင်းမှာ ဆိုယင် လဆန်းပက္ခရော လဆုတ်ပက္ခရော အခါ ခပ်သိမ်း၊ ဝဿေ ဟေမန္တေ ဂိမ္မေ-တနှစ် အတွင်းမှာ ဆိုယင် မိုးဥတုရော ဆောင်းဥတုရော နွေဥတုရော အခါခပ်သိမ်း၊ ပုရိမေ ဝဿာခန္တေ မဇ္ဈိမေ ဝယောခန္တေ ပစ္ဆိမေ ဝယော-ခန္တေ- လူ့တသက်တာမှာ ဆိုယင် ပဌမအရွယ်ရော ဒုတိယ အရွယ်ရော တတိယ အရွယ်ရော အခါခပ်သိမ်း” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် တဏှာလောက် တနာရီလောက် တထိုင်လောက် တရက်လောက် ရှုမှတ်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကာမဂုဏ်တွေကို လုံးဝ စွန့်လွှတ်နိုင်သည် တိုင်အောင် မိနစ် စက္ကန့်မျှ မလစ်လပ်စေရဘဲ အမြဲမပြတ်ရှုမှတ်နေရမယ်။

ဘယ်လို ရှုမှတ်ရမလဲ ဆိုယင် တတိယ ဂါထာမှာတုန်းက သတော- အမှတ်ရလျက်ဆိုတဲ့ပုဒ်ကို ဖွင့်ခဲ့သလိုဘဲ ဒီနောက်ဆုံး ဂါထာမှာ သတော- အမှတ်ရလျက်ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကိုလဲ ကာယာနု ပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော၊ ကာယာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာနံကို ပွားစေကာ။ သတော၊ အမှတ်ရလျက် စသည်ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးအရ ရှုမှတ်လျက် ရှောင်ကြဉ် ပယ်စွန့်ရ မယ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်အမှုအရာတိုင်းကို ရှုမှတ်ရမယ်၊ ဝေဒနာတိုင်းကိုလဲ ရှုမှတ်ရမယ်၊ စိတ်ကူးကြံဆိ မှတိုင်းကိုလဲ ရှုမှတ်ရမယ်၊ မြင်မှု ကြားမှု နှစ်သက်မှု စိတ်ပျက်မှု စသော သဘောတရားတိုင်းကိုလဲ ရှုမှတ်ရမယ်၊ အဲဒီလိုအခါ ခပ်သိမ်း မပြတ် ရှုမှတ်နေယင် နှစ်သက် လိုချင်တဲ့ ကိလေသာ

စတုတ္ထအကြိမ်

ကာမကို ပယ်သော အားဖြင့် ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ် တွေကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး ပယ်ခွန့်ပြီး ဖြစ်သွားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ယခု ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ အားထုတ်နေကြပုံ အတိုင်းပေါ့။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားပုံ

ယခု ဒီသာသနာ့ ရိပ်သာသို့ ရောက်လာကြတဲ့ ယောဂီ တွေဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း ကိုယ်အမူအရာ စိတ် အမူအရာ ဝေဒနာတွေ သဘောတရားတွေကို ထင်ရှားပေါ် လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်နေကြရတယ်။ ပဌမ အားထုတ်ခါစ မှာတော့ အကုန်လုံးကို လိုက်ပြီး မရှုမှတ်နိုင် သေးလို့ နဲ့နဲက အထင်ရှားဆုံးကစပြီး ရှုမှတ်ဖို့ ဘုန်းကြီးတို့က ညွှန်ကြား ထားတယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း ထိုင် နေဆဲမှာဆိုယင် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတက်လာလို့ ပိန်ကျသွား လိုက်နဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှု ကိုယ်အမူအရာဟာ အမြဲမပြတ် ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒါကို ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ မပြတ် ရှုမှတ်နေကြရတယ်။ လက်ခြေစသည် ကွေးမှု ဆန့်မှု လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခါလဲ ကွေးတယ် ဆန့်တယ် လှုပ်တယ် ပြုပြင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရတယ်။ အဲဒါဟာ ကာယာ- နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားနေတာဘဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတဲ့ အတွက် အဲဒီ ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ကာမအာရုံဆီကို စိတ်မရောက် ရဘူး။ အဲဒါ ကာမကိလေသာကို ပယ်နေတာဘဲ။ အကယ်၍ ကာမအာရုံဆီ စိတ်ရောက်သွားယင်လဲ အဲဒီစိတ်ကို ရှုမှတ်ကြရ

စတုတ္ထအကြိမ်

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာပယ်ပုံ

၅၅

တယ်၊ အဲဒါဟာ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေတာဘဲ၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်ခြင်းကြောင့် အဲဒီ ကာမစိတ်ကူးဟာ ဆက် မဖြစ်ရဘဲ တခါထဲ ပြတ်စဲသွားတယ်၊ ဒါလဲ ကာမကိလေသာကို ပယ်တာဘဲ။

ကိုယ်ထဲက ညောင်းမှု ပူမှု နာကျင်မှု စသော ဝေဒနာတွေ ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီဝေဒနာတွေကို စူးစိုက်ပြီး ညောင်းတယ် ပူတယ် နာတယ် ကျင်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရတယ်၊ အဲဒါက ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဘဲ၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတဲ့အတွက် အခကောင်းအဆိုး ဝေဒနာတွေနဲ့ စပ်ပြီး နှစ်သက်မှု တောင့်တမှု ဒုက္ခ မဖြစ်ရဘူး၊ ဒါလဲ ကာမ ကိလေသာကို ပယ်တာဘဲ၊ မြင်မှု ကြားမှုစသည် ထင်ရှားတဲ့အခါမှာ မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရတယ်၊ အဲဒါက ဓမ္မာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာန်ဘဲ၊ အဲဒီလိုရှုမှတ်ရတဲ့အတွက် အဲဒီ မြင်မှု ကြားမှုစသည် နှင့်စပ်ပြီး လိုချင်နှစ်သက်မှု မဖြစ်ရဘူး ငြိမ်းနေတယ်၊ အဲဒါ ဟာ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဖြင့် ကာမ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းနေတာဘဲ။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာပယ်ပုံ

အတိချုပ် ပြောရမယ်ဆိုရင် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင် တယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် လှုပ်တယ် သွားတယ် ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် ရပ်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာတွေကို
ဓမ္မာနုပဿနာ

၅၆

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေတာက ကာယာနုပဿနာ ထုတ်
ပဋ္ဌာန်ဘဲ။ အဲဒီလို ကိုယ်အမူအရာတွေကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း
အဲဒီအခိုက်အတန့်မှာ ကာမကိလေသာ စိတ်ကူးတွေ မဖြစ်ရဘဲ
ငြိမ်းနေတယ်။ ဉာဏ်ရင့်လာတဲ့ အခါကျတော့ မှတ်သိရတဲ့
ကိုယ်အမူအရာရုပ်ရော မှတ်သိတဲ့ နာမ်ရော ခဏမစဲ အသစ်
အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက် သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။
အဲဒီတော့ မမြဲတဲ့ တရားတွေဘဲ။ ဆင်းရဲတွေဘဲ။ အနတ္တ
ဘဘောတရားတွေဘဲလို့လဲ သိရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီမှတ်သိ
ရတဲ့ရုပ်နဲ့ မှတ်သိရတဲ့ နာမ်တရားတွေနဲ့ စပ်ပြီး ကာမကိလေသာ
တွေမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ ကာယာနုပဿနာ ဆိုတဲ့
ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကာမကိလေသာတွေကို ပယ်တာ ပါဘဲ။

ထို့အတူပင် အကောင်းအဆိုး ခံစားမှု ဝေဒနာတွေ ဖြစ်
ပေါ်တဲ့အခါမှာလဲ အဲဒီဝေဒနာတွေကို ရှုမှတ်ရတယ်။ ဉာဏ်ရင့်
တဲ့ အခါကျတော့ နာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို နာတယ်လို့ တခါမှတ်
လိုက်ယင် အဲဒီ နာတာရော သိတာရော ပျောက်သွားတာကို
တွေ့ရတယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တခါမှတ် တခါပျောက်
တခါမှတ် တခါပျောက်နဲ့ ပျောက်သွားတာချည်း တွေ့နေ
ရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအခါမှာ ခံစားမှု ဝေဒနာနဲ့စပ်ပြီး
လိုချင်တောင့်တမှု ကာမကိလေသာဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။
အဲဒါက ဝေဒနာနုပဿနာဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကာမ
ကိလေသာတွေကို ပယ်တာဘဲ။

ဓမ္မက္ခန္ဓာကြိမ်

အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာပယ်ပုံ

၅၇

ထို့အတူပင် စိတ်ကူးကြံသိမှုကို ရွှေ့ဖတ်တိုင်း စိတ္တာနုပဿနာဖြင့် ကာမကိလေသာတွေကို ပယ်တယ်။ မြင်မှု ကြားမှု နှစ်သက်မှု စိတ်ဆိုးမှုစသော သဘောတရားတွေကို ရွှေ့ဖတ်တိုင်း ဓမ္မာနုပဿနာဖြင့် ကာမကိလေသာတွေကို ပယ်တယ်။ ပယ်ဆိုတာ ရှုမိလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောကို သိရတဲ့အခါတိုင်း အခါတိုင်း အဲဒီရှုမိတဲ့ အာရုံကို မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် အတ္တကောင်ဘဲလို့ စွဲလမ်းပြီး ဖြစ်မည့် ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘဲ ငြိမ်းသွားတာကို ဆိုတာပါ။ အဲဒါက ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အာရမ္မဏာနုသယခေတ်တဲ ကိလေသာတွေကို ပယ်ပုံတဲ့။

အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာပယ်ပုံ

အဲဒီလို မြင်တိုင်းကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း ကြံသိတိုင်းပေင်္ဂဏာသမ္ပယုတိကို သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးဖြင့် မပြတ် ရွှေ့ဖတ်နေထို ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အရိယ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်သွားတယ်။ အောက်တစ်ဆုံး သဘောတရားပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်သွားယင် အပါယ်လေးပါး ကျစေနိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ ကာမကိလေသာတွေ လုံးဝကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သိရမလဲဆိုယင် ဘယ်ကိလေသာကိုမှ မပယ်ရသေးတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေမှာ အလိုရှိတဲ့ ကာမဂုဏ်တွေကို ရအောင် သတ်နိုင်တယ် ခိုးနိုင်တယ် လိမ်နိုင်တယ်။ သောတာပန် မှာတော့ အဲဒီလို ကာမဂုဏ်ရအောင် မသတ်နိုင်တော့ဘူး။ မခိုးနိုင်

တော့အကြိမ်

၅၀

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

မလိမ့်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ သူ့သဘောရင်း အတိုင်းပင် ပြင်းထန်တဲ့ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းနေလို့ပါဘဲ။

သောတာပန် ကြက်မသတ်

ဘုရား လက်ထက်တော် သာလတုန်းက မာဂဏ္ဍိ မိဖုရားရဲ့ ညွှန်ကြားချက်အရပြင် ဥတေနဘုရင်မင်းက သာမာဝတီဆိုတဲ့ သူ့မိဖုရားကို ကြက်အရှင်သတ်ပြီး ဟင်းချက်ဖို့ အစိန်ပေးလိုက် တယ်။ သာမာဝတီမိဖုရားက အဲဒီအခါမှာ သောတာပန် ဖြစ် နေပါပြီ။ ဒါကြောင့် သူက ကြက်အရှင်ကိုသတ်ပြီး မချက် နိုင်ဘူးလို့ ပြန်ကြားလိုက်တယ်။ မင်း၏အာဏာကို ဖိဆန်တာပါ ဘဲ။ ပုထုဇဉ်မိန်းမဆိုယင် မိဖုရားစည်းစိမ် တည်မြဲ တည်နေ အောင် ဆုတော် လာဘ်တော် ရအောင် ကြက်ကိုသတ်ပြီး ဟင်းချက်ဖို့မှ ဘာမှဝန်လေးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဝမ်းပန်းတသာ နဲ့သတ်ပြီးချက်မှာပါဘဲ။ သာမာဝတီကတော့ သောတာပန် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဘုရင့်အာဏာ ဖိဆန်မှုကြောင့် အသတ်ခံရ ချင်ခံရပါစေဆိုတဲ့ အနေဖြင့် ကြက်ကိုသတ်ပြီး ဟင်းချက်ရမည့် အလုပ်ကို ငြင်းပယ်လိုက်ပါတယ်။

သောတာပန် မခိုးမလိမ်

နောက်ပြီးတော့ ခုဇ္ဈတ္တရာဆိုတဲ့ သာမာဝတီရဲ့ ကျွန်မ ဟာလဲ သောတာပန် ဖြစ်တဲ့နေ့ကစပြီး အလျင်က ခိုးနေကျ ပန်းဘိုးငွေတွေကို မခိုးတော့ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ သာမာ ဝတီ သခင်မက မေးတဲ့အခါမှာလဲ ခုဇ္ဈတ္တရာက လိမ်မပြောဘူး။

ဓမ္မစာအကြိမ်

ဝိသာခသုဋ္ဌေးဝတ္ထု

၅၉

အလျင် အလျင်နေ့တွေက ပန်းဘိုးတွေကို တဝက် တဝက်ခိုးခဲ့
တဲ့အကြောင်း ရဲရဲကြီး ဝန်ခံပြောတယ်။ အဲဒီမှာလဲ မိဖုရားက
သူ့ ပန်းဘိုးတွေ ခိုးတဲ့အတွက် သတ်ပစ်မယ်ဆိုယင်လဲ ခံရမှာဘဲ။
အဲဒီလို အသတ်ခံရသည်အထိ ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ် ဆိုတာ
သိလျက်နဲ့ လိမ်မပြောဘဲ သူ့ခိုးခဲ့တဲ့အကြောင်း ဝန်ခံတာဟာ
အသက်ရှင်နေပြီး ခံစားရမဲ့ လူ့ဘဝ ကာမဂုဏ်တွေကို မင့်ဘဲ
အမှန်အတိုင်း ပြောတာဘဲ။ အဲဒီသာမာဝတီနဲ့ ခုဇ္ဈတ္တရာတို့၏
အကြောင်း အရာဖြင့် သောတာပန်ဟာ ကာမဂုဏ် အတွက်
သတ်မှု ခိုးမှု လိမ်မှု ကာမကိလေသာတွေ ကင်းငြိမ်းနေတယ်
ဆိုတာ သိရပါတယ်။

ဝိသာခသုဋ္ဌေးဝတ္ထု

အစဉ် အတိုင်း ရှုမှတ်လို့ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့
သွားယဇ်တော့ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်တဲ့ ကိလေသာတွေ အကုန်
လုံး ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဝိသာခ သုဋ္ဌေးကြီး
ဝတ္ထု စသည်ဖြင့် သိနိုင်ပါတယ်။ ဝိသာခ သုဋ္ဌေးကြီးဟာ
ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ မြတ်စွာဘုရား ပဌမ ကြွရောက်စဉ်က ဗိမ္ဗိသာရ
မင်းကြီးနှင့် အတူ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက် ဇူးမြော်
တယ်။ အဲဒီ အခါကတည်းက မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို
နာရလို့ သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကတည်းက မြတ်စွာ
ဘုရားထံ သွားရောက် သွားရောက်ပြီး တရားနာနာ နေခဲ့
တယ်။ တရားနာပြီးတော့ အိမ်ပြန်လာတဲ့အခါ အိမ်ပြုတင်း

စတုတ္ထအကြိမ်

ပေါက်က ငုံ့မျှော်ပြီးကြည့်နေတဲ့ သူဌေးကတော် ဓမ္မဒိန္နာရဲ့ မျက်နှာကို မြင်ရတဲ့အခါမှာ နှစ်ဦးလုံးပြီးကြသတဲ့။ ကိလေသာ ကာမဖြင့် နှစ်သက် သာယာတဲ့ လက္ခဏာပါဘဲ။ တနေ့သော အခါမှာတော့ ဝိသာခ သူဌေးကြီးဟာ တရားနာယင်း အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး အနာဂါမိ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီနေ့ မှာတော့ အိမ်ပြန်လာတဲ့အခါမှာ သူဌေးကတော် ငုံ့မျှော်နေ ကျဖြစ်တဲ့ ပြုတင်းပေါက်ဆီကို မကြည့်တော့ဘဲ စက္ခုမြေခွံချပြီး ပြန်လာသတဲ့။ သူဌေးကတော်က အိမ်လှေကား ရင်းက စောင့်ပြီး လက်ကမ်းပေးတာကိုလဲ အခါတိုင်းလို မဆွဲမကိုင်ဘဲ သူဌေးကတော်ကို မကြည့်ဘဲ သူ့ဟာသူ တယောက်ထဲ အိမ် ပေါ်တက်သွားသတဲ့။ အိမ်ပေါ် ရောက်တော့လဲ သူဌေး ကတော်နဲ့ စကားတောင် မပြောဘဲ အခန်းတခုထဲမှာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အချိုးအစားဖြင့် ထိုင်နေသတဲ့။ ထမင်း ပြင် ကျွေးတဲ့ အခါလဲ အခါတိုင်းလို သူဌေးကတော်ကို အတူစားဘို့လဲ မခေါ်ဘဲ စကားလဲ မပြောဘဲ သူတယောက်ထဲ စားနေသတဲ့။ အခါတိုင်းလို ဟင်းခွက်များ ကောင်းကြောင်း မကောင်း ကြောင်း ဘာမှမပြောဘူးတဲ့။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံတွေဟာ ကာမ အာရုံကို မသာယာတဲ့ သဘောလက္ခဏာတွေပါဘဲ။ ဘာဖြစ် နေတာလဲလို့ ဓမ္မဒိန္နာက အဘင်းတုယ်ကပ်ပြီး မေးတဲ့အခါ ကျတော့ ကာမအာရုံသာယာမှုကင်းတဲ့ တရားထူးကို ရလာတဲ့ အကြောင်း ပြောပြီးတော့ နှစ်ဦးပိုင်ပစ္စည်းတွေကို ဓမ္မဒိန္နာ အား အကုန်လုံး လွှဲအပ်တယ်။ လိုသလောက် ပစ္စည်းတွေကို ယူပြီး မိဘအိမ်ပြန်လိုက် ပြန်နိုင်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် သူ့အား

စဟုတ္တအကြိမ်

ဥဂ္ဂသုကြယ်ဝတ္ထု

၆၁

မောင်အရင်းကဲ့သို့ သဘောထားပြီး ကျွေးမွေးဘို့၊ အဲဒီလိုမှ မဟုတ်ဘဲလဲ သူက နှမအရင်းကဲ့သို့ သဘောထားပြီး စောင့်ရှောက်သွားမည့်အကြောင်းများကိုလဲ ပြောပါသတဲ့၊ အဲဒီလို ပြောနိုင် ပြုနိုင်တာတွေဟာ ကာမအာရုံကို သာယာနှစ်သက်မှု ကာမကိလေသာတွေ ကင်းငြိမ်းနေလို့ပါဘဲ။

ဥဂ္ဂသုကြယ်ဝတ္ထု

ဝေသာလီ ပြည်က ဥဂ္ဂဆိုတဲ့ သူကြွယ်ဟာ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါ သူ့ဇနီးလေးယောက်အား သူမထုန်မှုမှ လုံးဝ ကြဉ်ရှောင်ရတဲ့ ဗြဟ္မစရိယပဉ္စမသီလကို ဆောက်တည်ထားကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ဇနီးမောင်နှံအဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံမှု မပြုတော့မည့်အကြောင်း၊ သူ့အိမ်မှာဘဲ နေမြဲဆက်နေလျှင် နှမရင်းကဲ့သို့ ကျွေးမွေးပြုစုမည့်အကြောင်း၊ မိဘအိမ် ပြန်လိုကလဲ ပြန်နိုင်ကြောင်း၊ မိမိတို့ နှစ်သက်တဲ့ ယောက်ျားရှိလျှင်လဲ အဲဒီယောက်ျားအား အပ်နှင်းပေးမည့် အကြောင်းများကို ပြောတယ်၊ အဲဒီဘော့ အကြီးဆုံးဇနီးဖြစ်သူက ယောက်ျားတယောက်ထံ အပ်ပေးဘို့ ပြောတယ်၊ ဒါကြောင့် ဥဂ္ဂသူကြွယ်က အဲဒီ အကြီးဆုံးဇနီးဖြစ်သူကို သူနှစ်သက်တဲ့ ယောက်ျားလက်ထဲ အပ်နှင်းပေးလိုက်တယ်၊ အဲဒီလို သူ့ဇနီးပျိုကို အခြား ယောက်ျားထံ အပ်နှင်းပေးရာမှာ ဘာမျှ စိတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘူးတဲ့၊ အဲဒါလဲ ကာမကိလေသာကင်းစင်သဘာဝကွဏာပါဘဲ။

ဓမ္မစာအုပ်ကြီး

ယခု ပြောခဲ့တဲ့ ဝိဿာဒသုဋ္ဌေးကြီး၊ ဥဂ္ဂသုကြွယ်တို့လို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်တဲ့ ကိလေသာတွေလုံးဝ ကင်းငြိမ်းသည်အထိ အားထုတ်ဖို့ရန်အတွက် မြတ်စွာဘုရားက သဒါ၊ နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ ကာယာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် စသည်ဖြင့် အမှတ်ရလျက်။ ကာမာနိ၊ နှစ်သက်လိုချင်မှု ကိလေသာကာမနှင့် နှစ်သက် လိုချင်ဘွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဝဇ္ဇယေ၊ လွတ်လွတ်ကင်းအောင် ရှောင်ကွင်းပယ်ရှားလိုက်ရ၏—လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

တဖက်ကမ်းရောက် အားထုတ်ရန်

အနာဂါမိဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ဆက်ပြီး ရှုမှတ်သွားလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့ အခါ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်ပြီး အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်တယ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ယင် ဩသ ဆိုတဲ့ ရေစီးကြောင်း ရေယဉ်ကြီးလေးခုကို လွန်မြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့တဖက်ကမ်းကို ရောက်သွားတော့တာတဲ့။ အဲဒီလို တဖက်ကမ်းအရောက် ကူးမြောက်သွားသည်တိုင်အောင် အား ထုတ်ဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက—

သဒါ၊ နေ့ရော ညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ ကာယာ- နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ဖြင့် အမှတ်ရလျက်။ ကာမာနိ၊ ကာမ ကိလေသာနှင့် ကာမဂုဏ် အာရုံတို့ကို၊ ပရိဝဇ္ဇယေ၊ လွတ်လွတ် ကင်းအောင် ရှောင်ကွင်း ပယ်ရှား လိုက်ရ၏။

ရေယဉ်ကြော နှစ်မျောပုံ

၆၃

သတော၊ အမှတ်ရလျက်။ တေ ကာမေ၊ ထို ကာမကိလေသာ
 နှင့် ကာမအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဩဃံ၊
 ဩဃလေးဖြာ သံသရာ ရေစီးကြောင်းကို။ တရေ၊ ကူးမြောက်
 ကျော်လွန်ရာ၏—လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို တိုတိုနဲ့
 ဆောင်မှတ်ထားရအောင် “ရှုမှတ်အစဉ်၊ ကာမကြည့်၊ ရေယဉ်
 လွန်မြောက် လေတော့သည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီ ထားတယ်။
 အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၁၀) ရှုမှတ် အစဉ်၊ ကာမ ကြည့်၊ ရေယဉ်လွန်မြောက်
 လေတော့သည်။

နေ့စဉ်ညဉ်ပါ အစဉ်မပြတ် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးအရ
 ရှုမှတ်နေပါ။ အဲဒီလို မပြတ် ရှုမှတ်နေယဉ် အရိယမဂ်ဖိုလ်
 လေးပါးကို အစဉ် အတိုင်း ရောက်ပြီးတော့ ကာမောဃ
 ဘာဝေါဃ ဒိဋ္ဌောဃ အဝိဋ္ဌောဃဆိုတဲ့ ဩဃလေးဖြာ သံသရာ
 ရေယဉ်ကြီးများကို လွန်မြောက် သွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို
 လွန်မြောက်ပြီး သံသရာတဖက်ကမ်းကိုရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။
 အဲဒီလို တဖက်ကမ်းရောက်သည် တိုင်အောင် သတိပဋ္ဌာန် လေး
 ပါးဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်သွားပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ရေယဉ်ကြော နှစ်မျောပုံ

အဲဒီမှာ ဩဃရေယဉ်လေးပါးအကြောင်းနဲ့ လွန်မြောက်
 ကို ပြောရဦးမယ်။ ပါဠိလို ဩဃဆိုတာ ဗမာလိုကတော့ ရေစီး

ကြောင်းလို ဆိုလိုပါတယ်။ ရေစီးကြောင်းထဲ ရောက်သွားတဲ့ သူဟာ ကူးနိုင်ယင် ကူးပေတော့၊ မကူးနိုင်ယင်တော့ အဲဒီ ရေစီးကြောင်းက နှစ်မြုပ်စေပြီး သတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရေစီးကြောင်းကို ဩဃသို့ခေါ်တယ်။ လောက ရေစီးကြောင်း လိုဘဲ သံသရာရေစီးကြောင်းတွေကလဲ သံသရာထဲမှာ နှစ်မြုပ် စေပြီးတော့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် သတ်တတ်တယ်။ ဘယ်လို လဲဆိုယင် ကာမ အာရုံတွေ တပ်မက်နေတဲ့သူကို အကုသိုလ် ကံက အပါယ်လေးပါးမှာ ကျရောက်စေပြီးတော့လဲ သတ် တတ်တယ်။ ကုသိုလ်ကံက လူ့ဘဝ နတ်ဘဝသို့ ရောက်စေပြီး တော့ သတ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို အပါယ်ဘုံ ကာမသုဂတိဘုံမှာ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် သေသေနေရတာဟာ ကာမ အာရုံတွေကို နှစ်သက်တဲ့ ကာမ ကိလေသာ ကြောင့်ဘဲ၊ ကာမောဃခေါ်တဲ့ ကာမရေစီးကြောင်းထဲ မျှောပြီး သံသရာ ဆင်းရဲထဲ နှစ်မြုပ်နေတာပါဘဲ။

အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ကာမကိလေသာဆိုတဲ့ ကာ မောဃ ကတော့ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘဝကို သာယာနှစ်သက်တဲ့ ဘဝရာဂခေါ်တဲ့ ဘဝေါဃ ဆိုတာကတော့ ရှိနေသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကာမာသဝမှ လွတ်ပေမဲ့ ရူပဘဝ အရူပဘဝတွေမှာ ဖြစ်နေကြရသေးတယ်။ ဖြစ်ရာ ဘဝမှာ စုတေကြရ သေကြရတယ်။ အဲဒါဟာ ဘဝေါဃ ခေါ်တဲ့ ဘဝရေစီးကြောင်းထဲ မျှောပါပြီး သံသရာဆင်းရဲထဲ နှစ်မြုပ်ရ သေရတာပါဘဲ။

ရေယဉ်ကြော နှစ်မျောပုံ

၆၅

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ရေစီးကြောင်းကတော့ အောက်ဖက်ဆိုယင် အဝီစိအထိ နှစ်မြုပ်စေတတ်တယ်။ အထက်ဖက်ဆိုယင်လဲ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံမှတစ်ပါး ဘဝဂ်အထိ မျောသွားစေတတ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ရေစီးကြောင်းကတော့ ဘုံ ၃၁-ဘုံမှာ အောက်ရော အထက်ရော မြုပ်စေတတ် မျောစေတတ်တယ်။

ပုထုဇဉ်တွေမှာ အဲဒီ ဩဇာလေးပါးဆိုတဲ့ ရေစီးကြောင်းထဲမှာ မျောနေကြရတယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေမှာမက်မောပြီး ကာမရေစီးကြောင်းထဲမှာ မျောနေကြတယ်။ ယခုလို ဝိပဿနာ ရှုမှတ်နေတဲ့ အခိုက်အတန့် ကလေးလောက်ပဲ သက်သာတယ်။ ဒါတောင်မှ ရှုမှတ်မှုတွေကြားထဲမှာ ကာမအာရုံတွေဆီ စိတ်က ရောက်သွားလိုက်သေးတယ်။ ဘာဝနာ ကင်းမဲ့နေတဲ့ သူတွေမှာတော့ ကာမအာရုံတွေကို ကြံစည်ပြီး အမြဲလိုလိုပင် ကာမ ရေစီးကြောင်းထဲမှာ မျောနေကြတယ်။ အတ္တ ဒိဋ္ဌိ သဿတဒိဋ္ဌိ ဆိုတာကလဲ ကင်းခဲပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာဆိုယင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကလဲ တော်တော် အဖြစ်များ နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိစ္ဆာအယူရှိတဲ့သူတွေမှာ ဆိုယင် အဲဒီ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ရေစီးကြောင်းထဲမှာ မျောနေကြတယ်။ သူများကို သူတို့လို မိစ္ဆာအယူ ရေစီးကြောင်းထဲ မျောအောင်လို့တောင် တိုက်တွန်းဟောပြောနေကြသေးတယ်။ ဘဝတဏှာ ရေစီးကြောင်းကလဲ ဘဝကို သာယာနေတဲ့ သူတွေမှာ အမြဲလိုလိုပင် ဖြစ်နေတာဘဲ။ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ရေစီးကြောင်းကတော့ နိစ္စ သုခ အတ္တ အနေဖြင့် ထင်မှတ်ပြီး အမြဲလိုလိုပင် ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့်

ကောသုတ္တန်—၅ (ဧကုတ္တအကြိမ်)

ဒီရေစီးကြောင်းကြီး လေးခုဖြင့် သတ္တဝါတွေဟာ အများအားဖြင့် အပါယ်လေးဘုံသို့ မျောသွားပြီး ဒုက္ခရောက်နေကြရတယ်။ တရံတခါ ကုသိုလ်ကံကြောင့် လူ့ဘုံ နတ်ဘုံသို့ ရောက်လာတယ်။ ရောက်ရာဘဝမှာ သေကြရတယ်။ တခါတရံတော့ လူ့ဘဝနတ်ဘဝမှာ ဈာန်ရပြီး အဲဒီ ဈာန်ကုသိုလ်ကြောင့် ရူပဘုံ အရူပဘုံသို့ ရောက်ကြရတယ်။ အဲဒီလိုဟာကတော့ အလွန်ပင် နည်းပါးလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ရူပဘဝ အရူပဘဝမှာလဲ သေကြရတာဘဲ။ ကာမတဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိမကင်းသေးယင်သေပြီးတော့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ပြန်ရောက်ရတယ်။ အဲဒီကနောက် အပါယ်ဘုံလဲ ပြန်ရောက်နိုင်သေးတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ဩဃဝေါတဲ ရေစီးကြောင်းကြီး လေးခုဖြင့် မြုပ်နှစ် မျောပါပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြရပုံပါဘဲ။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ရေစီးကြောင်း ဩဃလေးပါးကို ကျော်လွန်ပြီး တဖက် ကမ်းအရောက် ရှုမှတ်ပြီး ကူးသွားရမယ်” လို့ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ တဖက်ကမ်းရောက်အောင် ဘယ်လို ကူးသွားရမလဲ ဆိုတော့....

တဖက်ကမ်းရောက်ပုံ

နာဝံသိတွာ၊ ရေဝင်နေသော လှေမှ ရေကို သွန်ထုတ်ပြီး၍။ ပါရဂူ ဣဝ၊ ပေါ့ပါးသော လှေဖြင့် တဖက်ကမ်းအရောက် ကူးမြောက်သော သူကဲ့သို့။ နာဝံ၊ ကိလေသာ ရေတို့ဖြင့် လေးလံစွာသော အတ္တဘော ဟူသော လှေကို။ သိတွာ၊ ရှုမှတ်မှုဖြင့် ကိလေသာ ရေသွန်ထုတ်ပြီး၍။ ပါရဂူ၊

ဓမ္မက္ခန္ဓာကြိမ်

နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တဖက်ကမ်းအရောက် ကူးမြောက်သည်။
 ဘဝေယျ၊ ဖြစ်လေရာ၏။ ၀၁-ဖြစ်အောင် အစဉ်မပြတ် ရှုမှတ်
 အားထုတ်ရာတော့သည်လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ညွှန်
 ကြားချက်ကို တိုတိုနဲ့ ဆောင်မှတ်ထားရအောင်(၁၁)“လှေမှ
 ရေပက်၊ ပေါ့ပါးလျက်၊ ဟိုဘက်နိဗ္ဗာန် ရောက်လေသည်”လို့
 စီထားတယ်။ လှေထဲက ရေပက်ထုတ်လိုက်ယင် လှေပေါ်သွား
 မယ်၊ အဲဒီပေါ့ပါးတဲ့လှေနဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းအရောက် ကူးသွား
 သူလိုပင် ကိုယ်ထဲမှ ကိလေသာရေတွေကို ရှုမှတ်မှု၊ သတိပဋ္ဌာန်
 ဖြင့် ပက်ထုတ်ပြီးတော့ ပေါ့ပါးတဲ့ရုပ်နာမ်အစဉ် အတ္တဘော
 ဖြင့် သံသရာ၏ ဟိုဘက်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့ အရောက်
 သွားရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ ရုပ်နာမ် အစဉ် အတ္တ
 ဘောလို့ဆိုတဲ့ စကားထဲက ရုပ်ဆိုတာကတော့ နာမ်၏ မှီရာ
 ဖြစ်၍ မကင်းနိုင်တဲ့အတွက် ထည့်ပြီးဆိုရတာဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်သို့
 အရောက်သွားတာကတော့ ဝိပဿနာအစဉ် အရိယ မဂ်ဖိုလ်
 အစဉ်ဆိုတဲ့ နာမ်တရားဖြင့်သာ သွားရပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 အစဉ်မပြတ် ရှုမှတ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်အစဉ်ဖြင့်
 ဟိုဘက်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့ အရောက်သွားရ မယ်လို့
 ဆိုလိုပါတယ်။

လယ်သမားဇနီးမောင်နှံ တရားထူးရပုံ

ဂျုံခင်း ပျက်စီးသွားလို့ စိတ်ဝှပ်နေတဲ့ ပုဏ္ဏားအား
 မြတ်စွာဘုရားက ယခုဟောပြခဲ့တဲ့ ဂါထာ ၆-ပုဒ်ရှိတဲ့ ကာမ
 သုတ္တန်တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဓမ္မက္ခန္ဓာကြိမ်

ဂျုခင်း လယ်သမား ပုဏ္ဏားဇနီးမောင်နှံမှာ စားဝတ် နေရေးအတွက် အားကိုးရာဖြစ်တဲ့ သူတို့ ဂျုခင်း ပျက်စီးသွားလို့ အလွန်အမင်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေတုန်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ ဒိကာမသုတ် တရားတော်ကို နာကြားကြရတော့ သူတို့၏ ကိုယ်တွေ့နဲ့ ကိုက်ညီနေတဲ့ အတွက် အလွယ်တကူနဲ့ဘဲ သဘောပေါက်ကြပါတယ်။

“ကာမဂုဏ်လိုချင်၊ ပြည့်စုံလျှင် ကြည်ရွှင် ဝမ်းမြောက်လေတော့သည်”လို့ ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ ငါတို့မှာ ဂျုခင်း ပြည့်စုံပြီး ကောင်းနေတုန်းက အလွန်အမင်း ဝမ်းမြောက်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါဟာ လောကမှာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ဘဲ၊ တလောကလုံး ဒီလိုပင် ပြည့်စုံတဲ့အခါ ဝမ်းမြောက်ကြတာ ချည်းဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့—

“နှစ်သက်နေတုန်း၊ ပျက်ဆုံးရှုံး၊ နှလုံး ဖောက်ပြန်တတ်လေသည်”လို့ ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ ငါတို့မှာ ဂျုခင်းကောင်းတာကို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက်နေတုန်းမှာပင် ရေလွှမ်းမိုးလို့ ဂျုခင်းပျက်သွားတော့ အကြီးအကျယ် စိတ်ဆင်းရဲကြရတယ်။ နှလုံးမသာဖြစ်ကြရတယ်။ ဒါလဲလောကမှာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ဘဲ၊ ငါတို့သာ မဟုတ်ဘူး၊ သူတပါးတွေလဲ ဒီလို ကြုံကြရတာတွေ ရှိနေတာဘဲ၊ ပြည့်စုံတာတွေဟာ အကြောင်းမညီညွတ်တဲ့အခါ ပျက်စီးကြရတာဘဲ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး စိတ်သက်သာရာရကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့—

ဓမ္မက္ခန္ဓာကြိမ်

“မြေ ရှောင်သည့်နွယ်၊ ကာမပယ်၊ ငြိတွယ်လွန်မြောက်
 လေတော့သည်” လို့ ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ ငါတို့မှာ ဂျုခင်းကို
 အလွန်နှစ်သက် သာယာနေကြတဲ့အတွက် သူပျက်စီးသွားတဲ့
 အခါ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်နေကြရတာဘဲ။ အကေတည်းက ဂျုခင်း
 ကို နှစ်သက်ခြင်း မရှိခဲ့ဘူး ဆိုယင်တော့ ဒီလို စိတ်မချမ်းသာ
 ခြင်း ဆင်းရဲဖြစ်ရမှာ မဟုတ်ပေဘူး။ ဒီတော့ ကာမဂုဏ်ဟာ
 မြေဆိုးနဲ့တူတယ်။ မြေဆိုးကို ကြောက်ပြီးတော့ ရှောင်သလို
 ကာမဂုဏ်ကိုလဲ ကြောက်ပြီးတော့ ရှောင်သင့်တယ်။ အဲဒီလို
 ရှောင်ယဉ် ကုာမဂုဏ်ကိုနှစ်သက်တဲ့ တဏှာကိုလဲ ကျော်လွန်
 နိုင်တယ်။ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဂျုခင်း ကာမဂုဏ်ဆီ
 သွားတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ရတယ်။ နောက်ပြီးတော့—

“ကာမဂုဏ် တပ်မက်၊ နိုင်အထက် နှိပ်စက်လေတော့သည်”
 လို့ ဆိုတဲ့ဆောင်ပုဒ်အရ လယ်ယာ ရွှေငွေ နွား မြင်း မိန်းမ
 ယောက်ျားအစရှိသော ကာမဂုဏ်တွေကို မက်မောနေလျှင် အဲဒီ
 လို မက်မောနေတဲ့သူကို အားမရှိတဲ့ ကိလေသာတွေက အား
 ကောင်းသလိုဖြစ်ပြီး အနိုင်အထက် နှိပ်စက်တတ်တယ် ဆိုတာလဲ
 ဟုတ်တာဘဲ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပယ်
 လိုတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့—

“လှေကဲ့ရေဝင်၊ ပုံအသွင်၊ အစဉ်ဒုက္ခ၊ ဖောက်နေသည်” လို့
 ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ ကာမဂုဏ်တပ်မက်နေသူမှာ လှေကဲ့ထဲ
 ရေဝင်နေသလို ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ အမြဲမပြတ် လိုက်ပါနေတယ်

တေတ္ထအကြိမ်

ဆိုတာကိုလဲ သဘောပေါက်ပြီး ကာမဂုဏ်တွေမှ လွတ်မြောက်
လိုသော စိတ်ဆန္ဒတွေ ဖြစ်ပွားနေကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့
အဲဒီလို ကာမဂုဏ်မှ လွတ်မြောက် လိုတဲ့ ဆန္ဒတွေ ဖြစ်နေ
တုန်းမှာ—

(၆) တသ္မာ ဇန္တု၊ သဒါသတော၊ ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ၊
တေ ပဟာယ တရေဩဃံ၊ နာဝံ သိတာဝ ပါရဂူ။

တသ္မာ၊ ကာမဂုဏ်ကို နှစ်သက် တပ်မက်နေလျှင် ဆင်းရဲ
ဒုက္ခတွေက ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါလျက် နှိပ်စက်နေခြင်း
ဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ဇန္တု၊ ဆင်းရဲကင်းကွာ ချမ်း
သာလိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒါ၊ နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း၊
သတော၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ဖြင့် အမှတ်
ရလျက်။ ကာမာနိ၊ နှစ်သက်လိုချင်မှု ကိလေသာ ကာမနှင့်
နှစ်သက် လိုချင်ဘွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယေ၊
လွှတ်လွှတ်ကင်းအောင် ရှောင်ကွင်း ဖယ်ရှားလိုက်ရ၏။ တေ
ကာမေ၊ ထို ကာမ ကိလေသာနှင့် ကာမအာရုံ ကာမဂုဏ်
တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဩဃ၊ ဩဃလေးဖြာ၊ သံသရာ
ရေစီးကြောင်းကို။ တရေ၊ ကူးမြောက် ကျော်လွန်လေရ၏။
ကိမိဝံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ နည်းဟူမူ။ နာဝံ သိတွာ၊ ရေဝင်နေ
သော လှေမှရေကို သွန်ထုတ်ပြီး၍။ ပါရဂူ ဣဝံ၊ ပေါ့ပါးသော
လှေဖြင့် တဖက်ကမ်း အရောက် ကူးမြောက်သော သူကဲ့သို့၊
နာဝံ၊ ကိလေသာ ရေတို့ဖြင့် ပြည့်နေ၍ လေးလံ စွာသော

တေတုအကြိမ်

လယ်သမားဇနီးမောင်နှံ တရားထူးရပုံ

၇၁

အတ္တဘောဟူသော လှေကို။ သိက္ခာ၊ ရှုမှတ်မှုဖြင့် ကိလေသာ
 ရေသွန်ထုတ်ပြီး၍၊ ပါရဂူ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တပက်ကမ်း
 အရောက် ကူးမြောက်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်လေရာ၏။ ၀၇-
 တကယ်ဖြစ်အောင် အစဉ် မပြတ် ရှုမှတ် အားထုတ်ဆုတော့
 သတည်း-လို့ ဟောတော်မူတဲ့ နောက်ဆုံးဂါထာအရ သဘော
 ပေါက်ပြီး သတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်မှုကို ပွားစေကြတယ်။ အဲဒီလို
 ပွားစေနေရင်း ဝိပဿနာဉာဏ်သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ဉာဏ်များ
 မြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ပုဏ္ဏားကြီး သမီး ခင်ပွန်း နှစ်ဦးလုံး
 သောတာပန် ဖြစ်သွားကြပါသတဲ့။

အဲဒီ နောက်ဆုံးဂါထာအရ ဆောင်ပုဒ်များကတော့-

ရှုမှတ်အစဉ်၊ ကာမကြည်၊ ရေယဉ်လွန်မြောက် လေတော့
 သည်။ လှေမှရေပက်၊ ပေါ့ပါးလျက်၊ ဟိုဘက် နိဗ္ဗာန်ရောက်
 လေသည်-တဲ့။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်အစဉ်၊ ကာမကြည်၊ ရေယဉ် လွန်မြောက်လေတော့
 သည်။

လှေမှ ရေပက်၊ ပေါ့ပါးလျက်၊ ဟိုဘက် နိဗ္ဗာန် ရောက်
 လေသည်။

သုတ္တန်နိပါတ် ပါဠိတော် အဋ္ဌက ဝဂ်က အစဆုံး ဖြစ်တဲ့
 ဂါထာ ၆-ပုဒ်ရှိ ကာမသုတ္တန် တရားတော် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။
 ယခု တရားသိမ်းတော့မယ်။

ဓမ္မက္ခန္ဓာ

၇၂

ကာမသုတ္တန်တရားတော်

တရားသိမ်း နိဂုံးချုပ်

ဤ ကာမသုတ္တန် တရားတော်ကို မှီသေစွာ နာယူမှတ်သား
 ကြရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ် စေတနာ တို့၏ အစွမ်း အာနု
 ဘော်ကြောင့် တရားနာ ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်း
 တို့သည် ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်တို့ကို ရှုမြင်ကြပြီးလျှင် ကာယာ
 နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာ
 နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဟူသော
 သတိတရားဖြင့် ရှုမှတ်ပွားများနိုင်ကြ၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ်အစဉ်
 အရိယမဂ်ဉာဏ် အစဉ်ဖြင့် သံသရာ၏ ဟိုဘက်ကမ်း သဖွယ်
 ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍
 မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု....

သာဓု....

သာဓု....

ကာမသုတ္တန် တရားတော် ပြီး၏။